

Știri din lumea CĂRȚILOR și a BIBLIOTECILOR

În 1957, a apărut la Pekin *Bibliografia cumulativă a anului 1955*. Ea cuprinde aproape 13.000 titluri editate de 169 edituri din China, în limba chineză și a minorităților naționale, precum și titlurile cărților editate în limbile europene în această țară.

În luna martie 1958 a avut loc la Kuibișev o consfătuire interregională cu bibliotecarii cu privire la rolul educativ și ideologic al bibliotecilor, la care au luat parte peste 400 de oameni.

La consfătuire s-au prezentat mai multe referate privitoare la activitatea bibliotecilor din Kuibișev, ca de pildă: *În sprijinul educației ideologico-politice a cititorului. Despre experiența popularizării operelor lui V. I. Lenin la bibliotecile din regiunea Ulianov, ș.a.*

Au luat cuvântul 38 de bibliotecari care au discutat în special despre conținutul activității bibliotecilor de masă și proiectul activității bibliografice cu caracter local.

În Egipt există o Bibliotecă națională cu 587.000 volume, 30 biblioteci universitare cu 962.000 volume, 38 biblioteci speciale cu 516.000 volume și 11 biblioteci publice cu 215.000 volume (cifrele date sînt din anul 1954).

În revista „Der Bibliotekar” nr. 4, 1958 apare o știre despre bibliotecile din orașul Cluj.

Romanul scriitorului german Erwin Strittmatter „Der Wundertäter (Făcătorul de mi-

nuni) a fost socotit cea mai bună carte a anului 1957, de către cei mai mulți cititori ai revistei studențești „Forum” (R.D.G.)

În Weimar, R. D. Germană, există o bibliotecă închinată lui Goethe, marele geniu al poporului german.

Recent a apărut un catalog al cărților aflate în această bibliotecă, cu adnotări.

Apariția acestui catalog este considerată ca un mare eveniment cultural, deoarece înregistrarea celor peste 50.000 titluri cite se află în această bibliotecă, a început încă de pe vremea cînd trăia Goethe.

În orașul Galsburg din S.U.A. a izbucnit, nu de mult un incendiu, la biblioteca publică, unde în afară de un mare fond de cărți din toate domeniile, se păstrau și prețioase documente din trecutul istoric.

Focul a prefăcut în cenușă 122.000 volume, precum și numeroase manuscrise aparținînd unor precursori ai literaturii americane, scriitori ale președintelui Lincoln, acte vechi, etc. Pagubele sînt incalculabile.

În cadrul activității sale bibliografice Deutsche Bücherei din Leipzig a editat o bibliografie intitulată *China Nouă*, în cadrul colecției sale de bibliografii speciale.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVAȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R.P.R.

ANUL XI Nr. 8

AUGUST 1958

Redacția : București, Bd. 6 Martie Nr. 29 — tel. 3.94.04

Să îmbunătățim CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII BIBLIOTECARE

Bibliotecile de masă din țara noastră au înregistrat în anii din urmă succese tot mai mari în atragerea spre carte a unor mase tot mai largi de cititori.

Avem numeroase biblioteci regionale, cum sint cele din Craiova, Orașul Stalin, Tg. Mureș, ș.a., care și-au încheiat bilanțul activității în anul trecut cu peste 10.000 cititori. Media cititorilor bibliotecilor raionale este acum între 2000—3500 cititori. Concursul bibliotecilor de la sate a însemnat un nou stimulente creator în munca cu cartea. Obiectivul concursului „Nici o casă de țăran muncitor, fără cititor” devine tot mai mult o realitate. Este elocvent faptul că la sfîrșitul celei de a doua etape a concursului, unele biblioteci sătești au realizat aproape același număr de cititori ca în întregul an 1957. Un aspect îmbucurător este și faptul că prin concurs au fost activizate și numeroase biblioteci de cămine culturale. Multe din ele au ajuns să înscrie peste 300 cititori, iar cîteva, ca cea din satul Roșiori, comuna Răchiți, raionul Botoșani, au înscris peste 1000 de cititori.

Dacă bibliotecile au realizat succese îmbucurătoare sub aspectul cifric, nu același lucru se poate spune despre aspectul politic și educativ al activității lor.

Contribuția bibliotecilor la realizarea sarcinilor trasate de partid, la formarea omului nou, se desfășoară încă în multe locuri sub nivelul posibilităților. Lasă de dorit componența cititorilor. Este scăzut numărul cititorilor maturi la orașe și sate. Cartea de literatură politică, știință, tehnică, nu ocupă locul cuvenit în lectura maselor de cititori.

Înlăturarea acestor lipsuri reclamă, în primul rînd, o atenție deosebită în ce privește îndrumarea lecturii.

Bibliotecarul zilelor noastre, lucrător într-o bibliotecă de tip nou, este un sfătuitor apropiat al cititorilor; el alege cărțile pentru aceștia, ușurează selecția, îi ajută să înțeleagă valoarea unei cărți. Preocupîndu-se de sporirea numărului de cititori, bibliotecarul nu-i poate fi indiferent cum și ce anume se citește, el este dator să orienteze lectura lor, în funcție de posibilitățile de înțelegere și de preferințele fiecăruia, stimulînd interesul pentru cărțile care servesc educării comuniste. Mai multă exigență față de lectura cititorilor, prin promovarea lucrărilor menite să ajute la formarea unui militant activ, care să contribuie cu toate forțele și capacitatea sa la înfăptuirea politicii partidului, la apărarea cu fermitate a politicii acestuia, față de obiectivul pe care trebuie să-l urmărească bibliotecarii.

Bibliotecarii nu trebuie să fie doar simpli mînuitori ai cărții de la raft la cititor, căci aceasta duce la lecturi făcute la întâmplare în dauna formării cititorilor, la circulația restrînsă a fondurilor de cărți, în special a literaturii politice, tehnice și științifice.

Un rol important în îmbunătășirea lecturii revine cataloagelor.

Cataloage există în toate bibliotecile regionale, în unele raionale și în foarte puține biblioteci sindicale mari; în ultimul timp ele au apărut și în unele biblioteci sătești. O constatare generală care se impune este aceea că în mai toate bibliotecile, aceste prețioase surse de informare, nu sint utilizate, cititorii neînjind inițiați în folosirea lor. În multe biblioteci se neglijează structura cataloagelor, completarea lor la zi cu ultimele materiale, ceea ce diminuează mult caracterul lor de îndrumător al lecturii, de orientare a cititorilor asupra celor mai valoroase cărți dintr-un anumit domeniu ce-i interesează.

Un sector rămas în urmă față de cerințele actuale, este cel al bibliografiei de recomandare.

Bibliografia de recomandare este o armă puternică în educarea comunistă a cititorilor; ea este de un real folos în popularizarea cunoștințelor politice și științifice și ajută la ridicarea calificării oamenilor muncii de la orașe și sate. Tocmai de aceea este nevoie să se dea o mai mare extindere bibliografiei de recomandare ca metodă de orientare a lecturii cititorilor, pentru stimularea interesului lor față de cartea politică, de știință, de tehnică sau de agricultură. Este necesar ca bibliotecarii să folosească formele bibliografiei de recomandare — planuri de lectură, liste bibliografice, etc., axîndu-le pe cele mai diverse teme. Ca luptători pe frontul ideologic, bibliotecarii pot și trebuie să fie preocupați de a ajuta masele de cititori la cunoașterea și însușirea lucrărilor ce militează împotriva ideologiei burgheze. Deosebit de important este ca în întocmirea unor asemenea bibliografii să se dea cea mai mare atenție selecției materialelor recomandate, alegînd cele mai reprezentative pentru tema urmărită.

Deficiențe există și în manifestările de masă.

Lăsîndu-se antrenaji de cerințele de moment ale unor cititori, anumite biblioteci organizează acțiuni legate mai mult de cărți de beletristică, uneori cărți slab realizate.

alteori fără nici o contingență cu problemele actuale. Din această cauză, asistăm la fenomenul cu totul nesănătos că în timp ce anumite lucrări de mai mică valoare se bucură de o largă circulație, altele, importante din punct de vedere politic și educativ rămân necunoscute marelui public.

Această tendință greșită trebuie combătută cu toată lăria. Trebuie să fie clar oricărui bibliotecar, că acțiunile de masă nu sînt un scop în sine, ci ele trebuie să fie axate în jurul obiectivului principal pe care-l urmărește munca cu cartea în țara noastră, educarea comunistă a oamenilor muncii.

O colitură radicală se impune și în domeniul îndrumării metodice. Cele mai multe biblioteci regionale sau raionale au neglijat în ultimul timp această latură importantă a activității lor, rezumîndu-se, de cele mai multe ori, la trimiterea unor circulări și într-o prea mică măsură, a unor materiale metodice și bibliografice, cu ocazia unor campanii, evenimente, comemorări.

Actualul concurs al bibliotecilor de la sate cere o asiduă muncă de îndrumare pe teren. Lipsite de ajutor și orientare, multe biblioteci de la sate își îndreaptă atenția spre atragerea unui număr cît mai ridicat de cititori, neglijînd conținutul muncii. Regretabil este și faptul că în deplasările făcute pe teren, lucrătorii unor biblioteci regionale și raionale se ocupă numai de rezolvarea problemelor administrative, uitînd ceea ce este esențial, adică ajutorul pe care trebuie să-l dea bibliotecarului la fața locului, pentru orientarea lui în muncă.

Ca în toate celelalte domenii ale construcției socialiste și în cel cultural-educativ, pregătirea cadrelor de bibliotecari și atitudinea lor politică, determină conținutul și nivelul muncii.

Prin natura profesiei sale, bibliotecarul trebuie să aibă temeinice cunoștințe politice și de cultură generală. Fără acestea nu se poate imprima o justă orientare în activitatea bibliotecii, nu se poate face o muncă de îndrumare a lecturii cititorilor. De aceea, a fost binevenită recenta acțiune de verificare a cunoștințelor cadrelor de bibliotecari care a scos la iveală insuficienta preocupare a unor cadre, lipsa lor de interes pentru ridicarea continuă a nivelului lor politic, de cultură generală și profesională. Necunoașterea hotărîrilor partidului și guvernului, a principalelor evenimente interne și internaționale, lipsa de preocupare pentru lectura proprie ca și pentru identificarea conținutului cărților, prin urmărirea cronicilor literare și a bibliografiilor, explică de ce unele biblioteci duc o activitate lipsită de orice conținut.

Această stare de lucruri trebuie să dea de gînd conducătorilor bibliotecilor regionale. Ele trebuie să depună toate eforturile pentru a lămurii cadrele respective asupra necesității de a avea un bogat bagaj de cunoștințe, ajutîndu-le totodată în această direcție.

Iar atunci cînd se constată că, cu tot ajutorul primit, bibliotecarul manifestă aceeași indolență, el să fie înlocuit.

Bibliotecii Centrale de Stat îi revine un rol important în ridicarea nivelului muncii cu cartea în bibliotecile de masă. Ca centru al metodologiei muncii de bibliotecă, ea a întreprins numeroase acțiuni concretizate în tipărirea unor lucrări importante din domeniul activității bibliotecare. Totuși au fost sectoare care nu s-au bucurat de atenția Bibliotecii Centrale de Stat.

Este de semnalat faptul că bibliotecarii nu au încă la îndemînă un material mai amplu care să-i orienteze asupra muncii cu cititorii maturi.

Se face mult resimțită pe teren absența bibliografiilor de recomandare care să ajute pe bibliotecari la îndrumarea lecturii cititorilor, fapt care ar putea fi remediat prin publicarea periodică a unor bibliografii de recomandare pe cele mai diverse teme, în special social-politice.

Binevenită ar fi și întocmirea unui material metodic cu privire la organizarea acțiunilor de masă legate de cărțile de literatură politică care să servească ca model bibliotecarilor.

Biblioteca Centrală de Stat poate da ajutor eficace bibliotecarilor și în ridicarea nivelului lor politic și de cultură generală. Sugerăm în această privință ca, după modelul planului de studiu individual Cărțile bibliotecarului, apărut anul trecut și care a folosit realmente în ridicarea nivelului profesional al lucrătorilor din biblioteci, să se întocmească un plan de studiu individual privind cărțile pe care ar trebui să le cunoască bibliotecarii, eventual pe categorii de biblioteci. Acest plan o dată apărut, ar putea să fie înnoit periodic.

Partidul și statul democrat popular au încredințat o sarcină de mare răspundere bibliotecarilor. Răspunzînd acestei încrederi, lucrătorii bibliotecilor trebuie să depună toate eforturile pentru ca unitățile în care muncesc să devină adevărate ateliere ale muncii intelectuale și un sprijin real al partidului în munca politică de masă.

O SCRISOARE METODICĂ

IONESCU VERONEL

directorul bibliotecii regionale
Ploești

A devenit o tradiție în țara noastră aniversarea zilei de 23 August, marea sărbătoare a poporului nostru. Instituțiile cultural-educative de masă, alături de toate celelalte organe și organizații întâmpină această zi prin manifestări de o amploare deosebită.

Secțiunea regională de învățământ și cultură și biblioteca regională Ploești au luat o serie de măsuri, operative, pentru ca în acest an bibliotecile să desfășoare o activitate mai bogată în întâmpinarea măreței noastre sărbători naționale.

Prin sfatul metodic — organ al secțiunii regionale de învățământ și cultură din care face parte și conducerea bibliotecii — s-a elaborat o scrisoare cuprinzând recomandări metodico-bibliografice privind organizarea și pregătirea unor manifestări cu cartea în cinstea zilei de 23 August.

Prin această scrisoare metodică se recomandă bibliotecilor organizarea unei expoziții de cărți pe tema: *Lupta poporului nostru pentru eliberarea de sub jugul fascist și întărirea regimului democrat-popular în patria noastră*. Această expoziție purtând un citat din cuvântarea rostită de tov. Gh. Gheorghiu-Dej la adunarea festivă pentru sărbătorirea celei de a 10-a aniversări a eliberării României, este compusă din două secțiuni. Prima secțiune cuprinde articole din presă, broșuri și cărți care oglindesc viața și lupta poporului nostru pentru libertate, sub conducerea P.C.R. în perioadele de stabilizare relativă a capitalismului în România, a luptei împotriva fascismului țării și a războiului antisovietic. Sint cuprinse documente din istoria P.C.R., lucrări din colecția „În ajutorul celor ce urmează cercurile de studiere a istoriei P.M.R.” din colecția „Fi-

guri de luptători ai mișcării muncitorești din țara noastră”, precum și lucrări literare.

Cea de a doua secțiune este consacrată vieții noi pe care o făurește poporul român după 23 August 1944, sub înțeleapta conducere a partidului. Această parte va fi ilustrată prin cărți și broșuri, articole, grafice ilustrate ce oglindesc mărețele realizări ale poporului nostru în toate domeniile de activitate. Pentru ambele secțiuni au fost recomandate bibliografia necesară și un material ilustrativ ajutător.

Scrisoarea metodică mai cuprinde îndrumări pentru organizarea unor seri literare tematice. Prima, *Figuri de luptători pentru pace, libertate și socialism este menită să popularizeze în rândul cititorilor cițiva dintre eroii clasei noastre muncitoare*. În acest sens s-a indicat folosirea lucrării *Luptători pentru pace, socialism și fericirea poporului* apărută în Editura tineretului, precum și broșurile separate privind viața eroilor clasei noastre muncitoare. În bibliotecile din raioanele Cîmpina, îndeosebi ca și în restul regiunii, în cadrul acestei seri literare se recomandă a fi evocate ascultătorilor figurile acelor eroi de neuitat care prin activitatea lor au legat lupta proletariatului din regiunea noastră de cauza generală a mișcării muncitorești din întreaga țară. (Ilie Pîntilie, Elena Pavel, Vasile Tudose).

A doua seară literară are ca temă: *Poezii cîntă faptele eroice ai celor mai buni fii ai clasei muncitoare*. În cadrul acestei seri sînt prezentate sub forma unui montaj literar artistic minunatele creații ale poeziei noastre contemporane cum sînt poemele *La-zăr de la Rusca* de Dan Deșliu, *Balada im-*

pușcașilor de Ion Brad, Mierla lui Ilie Pin-tuie de Veronica Porumbacu, Cîntecul de leagăn al Doncăi de Marcel Breslașu și altele.

A treia seară literară cu tema: 23 August, marea sărbătoare a poporului nostru, oglindită în literatură este închinată popoului: zăru lucrărilor în proză, versuri sau dramaturgie care să însulească ascultătorilor sentimentul profund de mîndrie națională lață de actul marelui înfăptuit de popor.

Pentru fiecare seară literară s-a indicat un program artistic adecvat.

Un loc important în cadrul scrisorii metodice s-a acordat înfăptuirii cititorilor bibliotecii cu luptători pentru cauza poporului nostru, acestea constituind în același timp manifestări de masă deosebit de atractive și interesante de un mare efect educativ, și mai ales în rîndul tinerilor cititori. În cadrul acestor manifestări s-a recomandat a fi invitați să vorbească cititorilor: legalisti, organizatori ai luptei poporului, ostași care alături de armata sovietică au dus la victoria asupra hitlerismului sau oameni ai muncii care la chemarea partidului înrolându-se în gărzile patriotice au sprijinit înfăptuirea actului revoluționar de la 23 August 1944.

Pentru buna lor desfășurare s-a recomandat bibliotecarilor să ceară sprijinul organizațiilor de partid locale.

Pentru bibliotecile raionale Buzău, Cimpina, Mizil, Pucioasa, Rm. Sărat și Tirgo-viște care dispun de mai mari posibilități s-a recomandat și întocmirea unui album tematic care să ilustreze trecutul de luptă al poporului român pentru libertate, precum și munca sa creatoare sub soarele libertății și democrației după 23 August 1944. Acest album va fi folosit în cercurile de citit, în bibliotecile de casă, precum și ca material vizual, pentru o largă popularizare a victoriilor poporului nostru.

Scrisoarea metodică a fost multiplicată și trimisă bibliotecilor din regiune din timp, ceea ce le-a permis trecerea la folosirea practică a îndrumărilor date. Pînă în prezent colectivul bibliotecii regionale a sprijinit organizarea acțiunilor întreprinse de biblioteca raională Cimpina, Buzău, Teleajen. În planul de viitor al bibliotecii e prevăzut ca acestea să îndrumeze în mod sistematic toate bibliotecile astfel ca, acțiunile organizate în perioada premergătoare zilei de 23 August să se bucure de reale succese în rîndurile cititorilor.

Aceste măsuri ca și sprijinul acordat de organele locale bibliotecilor, sînt condiții ce vor asigura o participare vie a bibliotecilor la sărbătorirea zilei de 23 August.

PRIMELE ACȚIUNI

Ca în fiecare an, biblioteca raională nr. 31 din Capitală a început din vreme pregătirile pentru întîmpinarea zilei de 23 August. În cadrul ședinței speciale ținută în acest scop, s-au stabilit acțiunile ce vor fi întreprinse atît în cadrul bibliotecii cît și pentru îndrumarea bibliotecilor din raion asupra activității ce trebuie desfășurată în cinstea celei de-a 14 aniversări a eliberării patriei noastre.

Conform planului, colectivul bibliotecii a trecut de îndată la organizarea primei acțiuni prevăzute: simpozionul pe tema: *Pentru fericirea poporului* menit să înfățișeze cititorilor lupta poporului muncitor, condus de partid, pentru săvîrșirea actului istoric de la 23 August 1944 și pentru construirea unei vieti noi în patria noastră.

După ce, cu concursul secției culturale au fost găsiți vorbitorii, biblioteca și-a îndreptat atenția spre desfășurarea unei vii agitații în rîndul cititorilor în vederea stimulării lecturii cărților legate de tema manifestării programate.

În localul bibliotecii a fost întocmită o expoziție intitulată: *23 August 1944—23 August 1958* cuprinzînd trei secțiuni. Îngrijită întocmită, ilustrată cu cărți, articole din ziare și fotografii expoziția a stîrnit interesul cititorilor, care au început să ceară cărțile ce le cuprindea. În această direcție au fost folosite și discuțiile individuale cu cititorii la secția de împrumut.

O prețioasă contribuție au adus și bibliotecile de casă. Conform indicațiilor date de biblioteca raională, au fost organizate în cadrul acestor biblioteci lecturi în colectiv și recenzii asupra unor cărți legate de subiectul manifestării. Astfel, la biblioteca de casă nr. 24 s-a ținut recenziile cărții *La cea mai înaltă tensiune* de Nagy Istvan.

Nu a fost neglijat nici programul artistic. Pe baza materialului metodic *23 August 1944—23 August 1957*. Seară literară, editat de Biblioteca Centrală de Stat, colectivul bibliotecii a ales fragmente din poezia și proza noastră actuală care să ilustreze tema urmărită. Pentru interpretare au fost antrenați

Un colț al expoziției

În timpul conferinței

membrii colectivului voluntar cititorilor și al colectivului bibliotecii cu vădite calități artistice. În vederea unui program artistic mai bogat și mai variat, biblioteca — cu sprijinul secției culturale raionale — a obținut concursul ansamblului artistic al Casei Centrale a Armatei.

Colectivul bibliotecii s-a îngrijit și de o largă popularizare a simpozionului. Au fost întocmite fișe care au împânzit întregul cartier și au fost distribuite peste 300 invitații nominale cititorilor frunțași. Totodată, față de numărul mare al celor ce-și manifestaseră dorința de a participa, s-a hotărât ca manifestarea să se țină la biblioteca populară nr. 2 „Constantin Ivănuș” aflată în imediata apropiere, aceasta dispunând de o sală de festivități mai spațioasă decât a bibliotecii raionale.

Măsurile luate s-au răsfrânt în buna desfășurare a simpozionului. Sala de festivități a bibliotecii nr. 2, frumos pavoazăată, s-a do-

vedit a fi neîncăpătoare pentru cititorii veniți în număr mare la manifestarea inițiată de biblioteca raională nr. 31. În așteptarea începerii manifestării, cei prezenți au cercetat cu multă atenție mica expoziție organizată de biblioteca nr. 2, înfipind discuții animate asupra unora din cărțile expuse, cunoscute îndeaproape de cititori.

După cuvîntul introductiv, din partea bibliotecii, au urmat expunerile vorbitorilor. Prima expunere s-a referit la lupta partidului pentru răsturnarea dictaturii fascisto-antonesciene și întoarcerea armelor împotriva cotropitorilor hitleriști; la victoria insurecției populare de la 23 August 1944, organizată și condusă de partid, în condițiile înaintării Armatei Sovietice eliberatoare pe teritoriul Romîniei. Cea de a doua expunere a făcut o trecere în revistă a realizărilor dobîndite de poporul nostru, sub conducerea partidului, în construirea socialismului. Expunerile, presărate cu numeroase exemple din viața cartierului, precum și cu enumerarea cărților ce se referă la temele tratate de fiecare vorbitor în parte, au fost urmărite cu multă atenție de public, care i-a răsplătit cu vii aplauze.

Mult aplaudat a fost și programul artistic care a început cu lectura unui fragment din poemul *Războiul de Mihai Dragomir* și din năvela *Vint de martie* de Petru Dumitriu și s-a încheiat cu programul susținut de o brigadă artistică a Casei Centrale a Armatei.

Printre primele acțiuni realizate de biblioteca raională nr. 31 în cinstea zilei de 23 August se numără și trimiterea către toate bibliotecile din cuprinsul raionului a unei scrisori metodice cuprinzînd îndrumări pentru organizarea unor manifestări de masă, precum și o bogată bibliografie menită a sprijini lucrătorii bibliotecilor în această direcție. Pe baza îndrumărilor primite, bibliotecarii din cuprinsul raionului și-au propus organizarea de expoziții, consfătuiri, seri literare, etc.

Continuînd să se ocupe cu aceeași perseverență și de ducerea la bun sfîrșit a celorlalte acțiuni propuse în cinstea zilei de 23 August, colectivul bibliotecii raionale nr. 31, va reuși să ajute cititorii la cunoașterea luptei poporului muncitor, condus de partid, pentru înfăptuirea actului de la 23 August și pentru construirea socialismului în patria noastră.

INDRUMAREA BIBLIOTECILOR *preocupare centrală*

Pentru bunul mers al concursului între bibliotecile de la sate, biblioteca regională din Iași a organizat în cursul trimestrului II o brigadă formată din lucrătorii ei, care s-a deplasat în raioanele Bîrlad și Iași.

Pentru raionul Bîrlad, brigada a fost formată din 7 salariați. Ea și-a propus să facă controlul bibliotecii raionale și al bibliotecilor școlare din oraș, precum și îndrumarea și controlul cititorilor bibliotecii sătești și de cămine culturale din cuprinsul raionului.

Fiecare membru al brigăzii s-a ocupat de câte o latură a activității bibliotecilor. Astfel, tov. Langmantel Rebeca, directoarea bibliotecii regionale, a controlat felul cum a fost întocmit planul de muncă al bibliotecii raionale și cum se realizează el, precum și activitatea de îndrumare a bibliotecilor sătești și de cămine culturale. De munca bibliografică s-a ocupat un membru al secției metodice și bibliografice al bibliotecii regionale, iar de problema micilor cititori, tov. Mironescu Tereza, responsabilă secției de copii a bibliotecii regionale.

La biblioteca raională Bîrlad, brigada a controlat întreaga activitate, începând cu întocmirea planului, realizarea lui, cataloagele, evidența bibliotecii, fișele cititorilor, pînă la aranjarea cărților în rafturi.

Pentru bibliotecile școlare, problemele care au stat în atenția brigăzii au fost calificarea cadrelor, verificarea depozitului de cărți și a cataloagelor, circulația cărților, numărul cititorilor, ajutorul primit din partea bibliotecii raionale.

În ceea ce privește activitatea bibliotecilor de la sate, s-a analizat felul cum au fost atinse obiectivele concursului și anume: creșterea numărului cititorilor și în special conținutul muncii duse la bibliotecile din comunele Ivești, Puești și Dragalina.

Pe baza datelor adunate de toți membrii brigăzii, s-a putut trece la analizarea activității cu cartea în întreg raionul Bîrlad. Analiza s-a ținut în fața Comitetului executiv al statului popular raional.

Din constatările făcute pe teren, s-a tras concluzia că biblioteca raională Bîrlad trebuie să-și îndrepte atenția mai mult asupra îndrumării și controlului activității bibliotecilor de la sate, deoarece la unele biblioteci, ca de pildă, cea din Ivești, numărul cititorilor este încă foarte redus (166 cititori și 892 cărți citite), iar la altele, cartea agrotehnică nu este aproape de loc popularizată. De asemenea, activitatea unor biblioteci de cămine culturale sau de colțuri roșii din G.A.C. este încă foarte slabă, din cauza fluctuației cadrelor și a lipsei de interes a sfaturilor populare comunale față de problema cititului.

Pentru remedierea lipsurilor constatate și axarea întregii activități a bibliotecilor pe sarcina fundamentală a sprijinirii operei de construire a socialismului la sate, brigada a considerat necesar să recomande completarea planurilor de muncă cu unele acțiuni de masă. Totodată, s-a cerut să se dea o mai mare atenție instruirii bibliotecarilor, prin seminariile raionale sau trimiterea lor la cursuri și prin analiza periodică a activității bibliotecilor de la sate, fie la raion, fie pe centre de comună.

Metoda organizării de brigăzi pentru controlul și îndrumarea bibliotecilor din regiune, aplicată de biblioteca regională din Iași, a fost preluată și de unele biblioteci raionale. Astfel, biblioteca raională Pașcani a format și ea o brigadă care a controlat și îndrumat activitatea bibliotecilor din comuna Lespezi.

TINERETUL ÎN SPRIJINUL BIBLIOTECII

Biblioteca sătească din Racovița cu 833 cititori, ocupă un loc important în viața tineretului din comună. Insufletii de dorința de a ajuta la bunul mers al activității bibliotecii, tineri și tinere cum sînt învățătoarele Munteanu Iulia, Popescu Emilia, țărani muncitori ca Anton Ion, Ghighilă Teodor și alții, pun la dispoziția bibliotecii timpul lor liber, dovedindu-se a fi ajutoare pricepute în munca de răspîndire a cărții.

De la acești tineri, bibliotecara Tomescu Elena primește sprijin zi de zi în realizarea obiectivului ce și-a propus, acela de a face din fiecare țaran muncitor un cititor al bibliotecii.

Anton Ion este un tînăr de 16 ani. El a terminat anul trecut școala elementară și nu a uitat că în anii de învățătură, biblioteca sătească i-a pus la îndemînă cărțile care-i plăceau. A fost și a rămas unul din cei mai pasionați cititori ai bibliotecii. Dragostea de carte, dorința de a cunoaște cit mai mult, de a fi cit mai aproape de carte, l-au determinat, după terminarea școlii, să ceară bibliotecarei o sarcină în cadrul colectivului voluntar. Fiind cititor foarte bun a stat în bibliotecă mai mult ca alții și astfel a putut să devină un colaborator apropiat al bibliotecarei. În prezent acest tînăr este cel mai de încredere ajutor al bibliotecarei.

La bibliotecă vine după-amiaza cînd este mai liber și ajută la deservirea cititorilor, întocmind fișele celor ce vin să împrumute cărți. Îi place, îndeosebi, să se ocupe de micii cititori. Știe altele pentru că a citit mult. Nu rareori îl vezi înconjurat de un grup de copii, povestindu-le cu mult talent conținutul unei cărți. Aceasta trezește interesul copiilor pentru lectură, dorința de a se înscrie și ei la bibliotecă. În felul acesta au devenit cititori frecvenți pionierii Stan Gh., Stoica Dimitru, Frînculescu Olga, Chintescu Maria, Ungureanu Constantin și alții, și care, la rîndul lor au ajuns membri activi ai colectivului voluntar de școlari și pionieri.

Înzestrat cu acest frumos talent de povestitor, tînărul Anton Ion este folosit în organizarea serilor de basme, de care răspunde direct. Este interesant cum se pregătește el pentru aceste acțiuni, punînd multă atenție și seriozitate în îndeplinirea sarcinii sale. Întîi recitește basmul pe care-l va povesti copiilor, apoi își face un rezumat mai amplu de care se folosește ca să nu uite vreun

amănunt mai important. Își formulează și citeva întrebări care le va pune micuților ascultători ca să vadă ce le-a plăcut, ce i-a impresionat mai mult. Astfel pregătite, seriile de basm, cum au fost acelea cu *Harap Alb*, de I. Creangă, *Făt Frumos din lacrimă* de M. Eminescu, s-au bucurat de o mare participare.

Adevărat propagandist al cărții, tînărul Anton a cerut să fie încadrat și în echipa de colportaj a bibliotecii. El și-a luat angajamentul ca în sectorul în care locuiește să nu rămînă nici o casă de țaran muncitor fără cititor. De la începutul anului el a adus bibliotecii 35 cititori noi.

Cu un pachet de cărți, alese de bibliotecară, potrivit specificului agricol al comunei și puterii de înțelegere al țărănilor muncitori, tînărul Anton merge de două ori pe săptămîină din casă în casă la sătenii din sectorul lui. Iorga Ion, țaran muncitor, în vîrstă de 52 ani, n-a mai frecventat bibliotecă, sub motiv că este bătrîn și nu are timp pentru carte. Cu mult tact și răbdare, Anton Ion i-a povestit ce cărți multe și frumoase se găsesc în bibliotecă și ce lucruri interesante se pot învăța din ele. Pentru început i-a oferit cărți mai ușoare de literatură și încetul cu încetul Iorga Ion s-a deprins să vină singur la bibliotecă să ceară cărți. Folosind aceeași metodă, a reușit să-i înscrie ca cititori ai bibliotecii și pe țărani muncitori Istrati Vășile, Radu Constantin și Radu Gheorghita.

Pentru atragerea de noi cititori și pentru dezvoltarea gustului lor pentru citit, biblioteca sătească din Racovița folosește forme din cele mai atrăgătoare. Munca colectivă de pregătire a diferitelor manifestări de masă cu cartea a unit și mai mult pe tineri în jurul bibliotecii, dîndu-le sentimentul răspunderii pentru buna reușită a acțiunilor ce întreprind.

Un exemplu concludent în acest sens este felul cum au decurs pregătirile și cum s-a desfășurat seara literară închinată lui Mihail Eminescu. Inițialiva organizării acestei seri literare se datorește tinerei învățătoare Munteanu Iulia. De altfel tovarășa Munteanu este o veche și devotată activistă în domeniul muncii cu cartea și realizările ei din trecut i-a adus o binemeritată recompensă fiind evidențiată pe raion în munca culturală. Ei îi revine meritul de a fi știut să antreneze numeroși tineri în pregătirea serii literare. Acțiunea a fost pregătită timp de 3 săptămîni, interval în care s-a făcut o largă popularizare și mobilizare.

Seara literară a avut loc în luna martie a. c. în sala de festivități a căminului cultural. Numărul mare de participanți a arătat că țărani muncitori sînt iubitori de asemenea manifestări de masă.

Seara literară a început foarte frumos. În timp ce corul școlii elementare cânta în surdina *Somnoroase păsărele*, cortina s-a deschis încet, lăsând să apară pe scenă portretul marelui nostru poet, într-un frumos decor și joc de lumini. Tov. Munteanu Iulia a evocat figura și opera lui Eminescu. Pentru ilustrarea temei câteva fragmente din cele mai reprezentative poezii au fost prezentate într-o formă dramatizată. A impresionat profund pe participanți apariția pe scenă a lui Mircea și Baiazid. În costume procurate de la Teatrul de stat din Pitești, tinerii artiști amatori, recrutați dintre cei mai buni cititori ai bibliotecii, au redat viu și sugestiv pasajul din *Scrisoarea III-a*, unde Mircea întru-chipează demnitatea și dragostea sa de patrie. La fel de apreciate au fost și dramatizările din *Impărat și Proletar* și *Viața*.

Incurajați de acest succes tinerii au ajutat biblioteca în organizarea altor seri literare, ca acelea închinată lui Gh. Coșbuc și Ion Creangă. În prezent se fac pregătiri pentru o seară literară închinată transformării socialiste a agriculturii.

Multiple sînt aspectele contribuției pe care tinerii din Racovița o aduc la dezvoltarea activității bibliotecii din comuna lor. În organizarea bibliotecilor mobile, în desfășurarea activității cercurilor de citit și în orice alte acțiuni, ei sînt mereu prezenți.

Tînăra Constantinescu Maria, soară la spitalul comunal, este responsabilă unei biblioteci mobile. Ea preschimbă lunar cele 30 volume ce i-au fost încredințate inițial, alegînd cărți noi și interesante. Numai în luna martie a.c., ea a reușit să înscrie 45 cititori.

Dintre cele 8 cercuri de citit, acel condus de tînăra învățătoare Popescu Emilia, a dat cele mai frumoase rezultate, fiind frunțasă pe comună. În tot timpul iernii, acest cerc a funcționat cu regularitate, odată pe săptămînă, pe baza unui plan de muncă concret, întocmit de biblioteca satească. S-au citit îndeosebi materiale în legătură cu transformarea socialistă a agriculturii și metode avansate de cultivare a pămîntului și altele.

Aprecierea de care se bucură această bibliotecă nu numai în comuna sa, ci și în întreaga regiune, este rezultatul muncii pline de elan și dragoste a colectivului ei de tineri, în frunte cu priceputa și harnica bibliotecară.

La analiza etapei a II-a a concursului bibliotecilor de la sate din regiunea Pitești, biblioteca satească din comuna Racovița a fost declarată frunțasă pe regiune, clasificîndu-se a II-a.

UN MIJLOC ATRACTIV DE POPULARIZAREA CUNOȘTINTELOR AGROZOOOTEHNICE

CONCURSUL „CINE ȘTIE, NE SPUNE”

În etapa a II-a a concursului deschis între bibliotecile de la sate, biblioteca satească Zorleni, din raionul Bîrlad, a fost menționată pentru activitatea susținută dusă în special pe linia popularizării cărții agro-tehnice. Faptul că în August, anul trecut, biblioteca număra 400 de cititori, iar astăzi numără 530 de cititori, majoritatea maturi, este o dovadă că ea a meritat această mențiune.

Comuna Zorleni este o comună mare, cu o frumoasă gospodărie agricolă de stat, un S.M.T. și 8 întovărășiri agricole. Fiind situată aproape de orașul Bîrlad, cea mai mare parte a locuitorilor se ocupă cu grădinaritul.

Preocupată de a sprijini transformarea socialistă a satului și de a ajuta pe locuitori în însușirea cunoștințelor agrozootehnice, biblioteca a organizat o serie de manifestări de masă cu cititorii. Printre altele a organizat în cursul acestui an o consfătuire asupra cărții *Desfășurarea* de Marin Preda, la care au luat parte numeroși țărani din comună. În cursul lunii iunie, ajutată de biblioteca raională și de secția agricolă raională Bîrlad, biblioteca din Zorleni a inițiat un concurs pe teme agrozootehnice intitulat „Cine știe, ne spune”. Această acțiune a fost pregătită timp de o lună și jumătate. Temele au fost fixate de biblioteca raională împreună cu secția agricolă. În același timp biblioteca raională a întocmit bibliografia pentru concurs pe care a trimis-o bibliotecii. Concurenților li s-au oferit la alegere 6 teme și anume: 1) Întreținerea culturilor și lupta împotriva dăunătorilor; 2) Pepeni verzi și galbeni; 3) Apicultura; 4) Legumicultura; 5) Viticultura; 6) Creșterea păsărilor de curte.

Responsabila bibliotecii satești tov. Barbu Maria, a desemnat 6 dintre cei mai buni cititori, care și-au ales temele după ocupația lor principală, împărțindu-le după aceea cărțile ce trebuiau citite. Astfel, bătrînul cititor Ion Vasilache, care se ocupă cu stupăritul, a fost stimulat în mod deosebit să-și îmbogățească cunoștințele despre creșterea albinelor. În acest scop bibliotecara i-a recomandat cărțile *Apicultura* de A. A. Climentov, *Cartea stuparului* de Bogdan T. și alții, *Comba-*

țerea bolilor și dăunătorilor la albine de Pelimon Camelia.

În vederea susținerii ultimei teme a concursului *Creșterea păsărilor de curte*, bibliotecara s-a orientat foarte bine alegând pe cititoarea Boca Ileana, o gospodină cu experiență în acest domeniu, căruia i s-au recomandat cărțile *Creșterea păsărilor și Hrănirea păsărilor de curte* de A. Mauch.

Pentru o mai bună înțelegere a tuturor temelor și pentru fixarea anumitor noțiuni, biblioteca raională Birlad a organizat consultații la biblioteca sătească Zorleni. În perioada pregătirii concursului s-au dat două consultații participanților.

În ziua de 22 iunie, sala căminului cultural în care s-a desfășurat concursul a fost înfășurată de lume.

Juriul a fost format din 3 ingineri de la secția agricolă a raionului, bibliotecara Barbu Maria și responsabilă bibliotecii raionale tov. Roșca Aneta. Examinatorii concursului au fost bibliotecarii Clisu Constantin și Mitulescu Nicolae de la biblioteca raională. Întrebările în număr de 9 pentru fiecare concurent, au fost formulate pe baza bibliografiei. Premiile, constând din unelte agricole și casnice, au fost oferite de secția agricolă.

Strădania bibliotecii sătești și cea raională pentru organizarea acestui concurs a fost încununată de succes. Din cei șase concurenți, cinci s-au prezentat foarte bine, ceea ce a dovedit că materialele citite au fost pe deplin însușite, concurenții respectivi primind de altfel și premiile prevăzute pentru fiecare temă în parte.

Răspunsuri exacte au dat Boca Ion, care s-a pregătit pentru tema *Întreținerea culturilor și lupta împotriva dăunătorilor* și Ion Vasilache în legătură cu *Apicultura*. De asemenea, s-a dovedit temeinic pregătită și concurenta Boca Ileana, care pentru răspunsurile date în tema *Avicultura*, a primit ca premiu un cîntar, o greblă și un topor.

Întrebările puse, cit și răspunsurile date de concurenți au fost urmărite cu multă atenție de către participanții din sală.

În mod suplimentar organizatorii concursului au aranjat și un „Concurs fulger” pe tema *Muncile agricole din cursul lunii iunie* la care au fost invitați să participe 3 concurenți din sală. Câștigătorul concursului fulger a fost tov. Dinu Alexandru, care a dat cele mai bune răspunsuri.

Cele două ore cit a tinut concursul au trecut pe nesimțite. La terminarea lui mulți săteni și sătence au venit la bibliotecă și au cerut să se organizeze astfel de manifestări din care au aflat lucruri atât de interesante.

Biblioteca regională din Lvov, popularizează în rindul lucrătorilor din instituțiile economice și întreprinderi, cărțile legate de specificul muncii lor.

*

În urma acestor acțiuni, specialiștii au început să folosească mai intens cărțile bibliotecii, ele fiind expediate imediat la cerere.

Anunțuri despre ultimele cărți tehnice, despre articole din reviste legate de producția întreprinderilor, se fac și prin radio.

*

Creția scriitorului Gustav Morjinek este strîns legată de patria lui, Silezia, de trecut și prezentul ei. Tema principală a creației scriitorului este viața și munca minerilor din Silezia.

Nu de mult au apărut două cărți noi ale lui G. Morjinek: *Mat Kurt Kaus și Iuda din Monte Sikuro*. Prima cuprinde perioada 1918—1924 povestind despre revoltele din Silezia, despre lupta pentru redarea Sileziei către Polonia. Eroul al cărui nume a servit drept titlu cărții, se întoarce, după îndelungate rătăcirii, acasă, în Silezia și devine conducătorul răscoalei. După cum comunică ziarul „Tribuna literațka”, la baza subiectului se află un material autentic bogat.

Iuda din Monte Sikuro este o poveste despre soarta a 12 polonezi, foști deținuți din lagărele fasciste.

După cum remarcă „Tribuna literațka” proza lui Gustav Morjinek continuă tradițiile caracteristice ale romanului polonez — ceea ce explică popularitatea ei în masele de cititori polonezi.

*

În Brazilia a apărut culegerea completă în șase volume a operelor cunoscutului scriitor José de Castro. Săptămînalul „Para Todos” scrie despre opera sa *Geografia foamii*: „Cartea lui José de Castro a rezistat încercărilor vremii. Ea a devenit acumă chiar mai acută, mai emoționantă”.

CONCURSUL IUBIȚI CARTEA

FAZA REGIONALĂ A „ÎNTECERII PRIETENILOR CĂRȚII” PRILEJ DE ÎNVĂȚĂMINTE PENTRU VIITOR

M. GHIBERNEA
director al bibliotecii regionale
Pitești

S-a încheiat faza pe regiuni a „întrecerii prietenilor cărții” etapă superioară a concursului „Iubiți cartea”.

Chiar acum, înaintea finalei acestei interesante întreceri a purtătorilor insignei de „Prieten al cărții”, se impun câteva considerații asupra fazelor premergătoare confruntării de la București. Pentru că, într-adevăr, cele trei faze — pe comună, raion și regiune — oferă posibilitatea de a se trage anumite concluzii.

Mai întâi o apreciere asupra etapei superioare a concursului „Iubiți cartea”.

Această minunată întrecere a avut darul să inviереze concursul permanent pentru citirea literaturii „Iubiți cartea”, să stimuleze pe cei ce au obținut deja insigna de „Prieten al cărții” să continue în mod sistematic lectură, să lărgească concursul, atrăgând spre lectură alți tineri sau vîrstnici dornici să obțină insigna.

În regiunea Pitești numărul celor înscrși la concurs a crescut, numărul purtătorilor de insignă a crescut de asemenea și s-au creat condițiile să fie antrenați mulți tineri și tinere.

Dar să vedem cum s-a desfășurat faza regională a „întrecerii prietenilor cărții” și ce învățăminte pot fi trase din aceasta.

Comisia regională a concursului — reorganizată în luna februarie — a luat din timp măsurile pentru popularizarea „întrecerii prietenilor cărții”. Comisiile raionale și-au înviorat activitatea și ele și în felul acesta, curînd de la declanșarea fazei superioare, regulamentul a fost făcut cunoscut în toate raioanele regiunii noastre. S-au luat și

alte măsuri de popularizare a concursului: prin stațiile de radioamplificare, printr-o bună agitație vizuală, prin presă, cu ocazia diferitelor adunări ale organizațiilor de bază U.T.M. și ale altor instituții culturale, etc. Raioanele Găești, Topoloveni și Muscel au fost cele mai operative în această direcție.

O dată începută „întrecerea prietenilor cărții”, unele biblioteci raionale și satești din păcate destul de puține — s-au îngrijit ca participanții să se pregătească în condiții bune. Unele biblioteci raionale au organizat recenzii și discuții pe marginea unor cărți din bibliografia concursului. Bibliotecara satească Elena Tomescu din comuna Racovița — raionul Pitești, a stat de vorbă și a îndrumat cu multă atenție participanții la faza raională și s-a ocupat îndeaproape de țărani muncitori Ghighilă Teodor, Florea Vasile și Anton Ion care au reprezentat raionul Pitești la faza regională, cu care de altfel bibliotecara a venit personal la Pitești. Această bibliotecară are o mare contribuție la premiul II obținut de Florea Vasile cu ocazia concursului „Drumetii veseli” la grupa II-a.

Faza raională a scos la lumină lipsa de preocupare atât a organizațiilor raionale U.T.M. cit și a bibliotecilor raionale, care au lăsat la un moment dat concursul să se desfășoare de la sine. Așa se explică numărul mic de participanți la faza raională din raioanele Vilcea, Stalina, Potcoava; așa se explică prezența în concurs a unui număr înlim de muncitori și țărani muncitori; așa se explică răspunsurile slabe date cu această ocazie. Cei mai mulți bibliotecari

raionali și sătești au dovedit că nu și-au înțeles menirea de activiști neobosiți pe tărîmul propagandei cărții, de îndrumători cu răbdare pentru ridicarea nivelului de cultură — cu ajutorul cărții — a maselor de muncitori și țărani muncitori.

La faza regională au luat parte 57 de participanți reprezentînd toate raioanele regiunii noastre. Cifra este sub numărul de participanți la care trebuiau să se prezinte conform regulamentului. Dar nu aceasta este problema cea mai importantă. Ceea ce am reținut de la faza regională este că majoritatea covârșitoare a participanților erau elevi și funcționari. Numărul mic de țărani muncitori din concurs ne face să tragem concluzia că s-a mers pe linia celei mai ușoare rezistențe. Dacă un țaran care citește mult — a zis: „îs cam ocupat“, sau „nu merg eu la raion cu cărturarii“, bibliotecarul a cedat înainte de a-i arăta că acolo, la raion, fiecare se întrece cu oameni de seama lui, că trebuie să meargă cu încredere, cu curaj, etc. Bibliotecarii noștri nu muncesc cu oamenii. Nu stau de vorbă cu ei cu răbdare. Și cit de mult citesc unii țărani și cit de frumos povestesc ei din ce citesc! Dar la faza regională de la Pitești am avut ocazia să auzim doar 3—4 asemenea cazuri. Dintr-o regiune întreagă, desful de puțin.

Lucrurile sînt asemănătoare și în ceea ce privește participanții muncitori. Din Pitești a luat parte doar un tehnician, iar din celelalte centre muncitorești din regiune, niciunul. Munca bibliotecarelor noastre raionale și chiar bibliotecile regionale trebuie să se schimbe radical în ce privește preocuparea pentru atragerea în concursul „Iubiți cartea“ a cit mai mulți muncitori și cit mai mulți țărani muncitori, deoarece lectura contribuie la ridicarea nivelului lor de cultură și la rezolvarea multor probleme profesionale.

Faza regională constă dintr-o lucrare scrisă.

E necesar să fac o apreciere și despre felul cum au fost lucrările scrise ale participanților noștri. În general ele au impresionat plăcut, fiind bogate în idei, sistematic concepute, avînd o formă plăcută. La grupa II-a însă, lucrările nu au mulțumit pe examinatori. Ele au fost sărace, cu referiri la puțini scriitori, citeodată exemplificînd cu lucrări neilustrative, neesențiale. De altfel, trebuie să spun că subiectul „Simțămîntul prieteniei oglindit în literatura universală“ mi s-a părut cam greu pentru vîrsta și pregătirea participanților din grupa a III-a. Subiectul cerea o vastă cultură generală, o deosebită putere de sinteză. Și aceasta este o explicație a lucrărilor nemulțumitoare ale grupei III. Grupa IV-a ne-a scos în evidență altă constatare și anume că chiar profesorii și ceilalți absolvenți de facultăți citesc puțină

literatură contemporană. Lucrarea scrisă a prof. Tudor Marin de la această grupă s-a referit doar la 2—3 piese contemporane în care este oglindită figura cărturarului — ceea ce este foarte puțin. Desigur că aceasta poate să se impute — chiar în mai mare măsură — bibliotecarilor noștri care nu fac îndrumarea cititorilor și spre lectura literaturii noastre noi, nu au ajutat în special pe purtătorii de insignă să se pregătească temeinic pentru faza regională a „Întrecerii prietenilor cărții“.

Nu pot trece însă peste faptul că așa cum este concepută faza regională a întrecerii a dat concursului aspectul unui examen școlar, lipsit de interes, anost. De aceea, organizatorii fazei regionale s-au văzut nevoiți să organizeze și alte manifestări care să învieze concursul, să-l facă mai atractiv și îndeosebi mai instructiv.

La Pitești, și după cite știu aproape în toate regiunile țării, au fost organizate cu ocazia fazei regionale concursuri „Drumeji veseli“.

Concursul mi s-a părut cu altă mai interesant cu cit tema fixată a fost *Sentimentul și patriotismul în literatura română și sovietică*. Cu această ocazie s-a făcut un interesant schimb de cunoștințe nu numai în ceea ce privește cunoștințele de literatură, dar în special în ce privește literatura și regiunea noastră.

S-a avut în vedere ca autorii la care s-au referit întrebările să fie din bibliografia concursului. Iată cîteva din întrebările puse „drumeților veseli“, „Care dintre scriitorii noștri clasici au scris despre falsul patriotism și în ce operă?“, „Enumerati operele lui M. Sadoveanu în care este oglindit sentimentul iubirii de patrie și de neam?“, „Care este scriitorul care, însuflețit de o mare iubire de țară, a făcut un amplu reportaj al frumuseții patriei noastre și în ce operă?“ — și încă multe altele de acest gen. Am constatat cu satisfacție că răspunsurile au venit repede și au fost bune. Aceleași răspunsuri bune — deși nu intrau în bibliografia concursului — au primit și întrebările care se refereau la regiunea noastră. „Ce erou utecist s-a născut în regiunea Pitești și unde?“ — iată o întrebare la care n-a fost greu să răspundă un tânăr tehnician de la uzina Colibași care poartă numele lui Vasile Tudose — eroul utecist de care era vorba în întrebare. S-au pus mai multe întrebări legate de regiunea Pitești: „Care au fost legăturile lui N. Bălcescu cu regiunea Pitești“, „Să se arate un centru istoric și cărturăresc în jurul anului 1848 în regiune?“ (Golești) „Unde se petrece acțiunea piesei Vlăicu Vodă? și altele.

Ceea ce a lăsat de dorit a fost modul de exprimare, felul de a îmbrăca răspunsul într-o formă plăcută. Elevul Constantin Dinu,

de exemplu, un copil inimos de 14 ani, care aproape că n-a fost întrebare pe care să nu o cunoască, a lăsat o proastă impresie în ce privește modul de a se exprima: laconic, cu o frază simplistă și adeseori ilogic construită, cu un vocabular prea sărac, chiar dacă ținem seamă de vârsta lui.

Bibliotecarii noștri au partea lor de vină la aceasta. Deși s-a insistat ca bibliotecile raionale și sătești să organizeze cât mai multe manifestări de masă cu cărțile din bibliografie, care ar fi avut darul să îmbogățească cunoștințele participanților la concurs, să-i obișnuiască cu răspunsuri prompte, sigure, exacte, exprimate frumos, toțișu pufine au fost acelea care și-au îndeplinit această sarcină.

Deficiențele constatate cu ocazia fazei regionale a „Intrecerii prietenilor cărții” se datoresc și faptului că nu a existat o strînsă colaborare între biblioteci și organizațiile U.T.M. Pe de o parte, bibliotecile nu s-au străduit să organizeze recenzii, prezentări de cărți, consfătuiri, seri literare, iar pe de altă parte, acolo unde acestea se organiza, nu primeau sprijinul în ceea ce privește mobilizarea tineretului la aceste manifestări. La ședințele de analiză ale bibliotecarilor din raioane, arareori și pe alocuri participau secretari ai organizațiilor raionale U.T.M.

Faza regională a „Intrecerii prietenilor cărții” ne-a arătat clar în ce poate consta colaborarea cu organizațiile U.T.M. De aceea, închiderea etapei a III-a a concursului bibliotecilor de la sate va fi folosită drept un prilej pentru stabilirea unor relații mai strînse în vederea dezvoltării concursului „Iubiți cartea” și etapei lui superioare.

În vederea pregătirii participanților care s-au calificat pentru faza finală pe țară, află biblioteca regională cât și cele raionale au luat măsuri pentru ca acești participanți să reprezinte regiunea în mod onorabil. Astfel, au fost întocmite liste bibliografice, o scrisoare metodică, se vor ține recenzii, iar biblioteca regională va organiza împrumut de cărți participanților care doresc să se documenteze temeinic. De asemenea, în deplasările pe teren, metodiștii bibliotecii regionale vor sta de vorbă și vor îndruma pe cei calificați pentru faza finală.

Toate învățămintele trase cu ocazia fazei regionale a „Intrecerii prietenilor cărții” vor fi de un real folos pentru biblioteca regională în ceea ce privește munca de atragere la bibliotecă în concursul „Iubiți cartea” a cât mai mulți cititori, iar pentru comitetul regional U.T.M., de a ține o legătură mai strînă cu bibliotecile, pentru ca pe baza colaborării cu acestea să realizeze în cât mai bune condiții sarcina importantă de educare a tineretului cu ajutorul cărții.

Cartea lui Dail Cramer *Caprele sălbatice* apărută de curind în Statele Unite, este închinată luptei fermierilor americani contra monopolului în agricultură. La baza cărții stau fapte adevărate, care se referă la perioada 1870—1930. Dail Cramer arată, cum s-au creat organizațiile de masă ale fermierilor, cum din rîndurile muncitorilor simpli americani s-au ridicat conducătorii mișcării progresiste. O parte importantă a cărții o ocupă descrierea grevelor fermierilor. Astfel, unul din capitole descrie cunoscuta grevă, organizată de Uniunea tinerilor fermieri, la care au luat parte peste două milioane fermieri și 1/2 milion de negri.

Cartea descrie de asemenea, istoria luptei tragice a micilor fermieri cu monopolurile.

Săptăminalul „Nouvelles littéraires” a publicat nu de mult o listă de cărți, care au apărut în tirajele cele mai mari în anul trecut. Comentînd această listă „Nouvelles littéraires” remarcă, că de altfel, ca și în anii trecuți, primul loc după tiraj, îl ocupă cărțile care au primit premii literare. O serie de opere, care au atras asupra lor atenția criticii, rămîn necunoscute marelui public de cititori. Din numărul acestora presa literară franceză relevă, în primul rînd romanele tinerilor autori Oliver Todd, Mangan Beti, Patrik Kissel.

Erouii cărții lui Oliver Todd *Locotenent din Algeria* sînt soldații francezi, care se luptă în Africa de Nord. Ei urăsc războiul colonial, la care sînt siliți să participe, dar nu vād încă ieșirea din această situație. Totuși, speranțele lor, în special speranțele eroului principal, sînt în mare măsură legate de lupta politică, pe care o duce partidul comunist împotriva războiului. Interesant de remarcat, că cartea a fost destul de bine apreciată chiar de presa burgheză. Astfel, revista „Arts” scrie: Acest roman mic este literalmente scris în marș, la focul bivouacului. El a fost creat de un om, care știe să vadă și să simtă...”

Un ecou favorabil găsește în această revistă și romanul *Misiunea terminată* a tînărului scriitor Mangan Beti.

Dintre cărțile care nu au fost distinse cu premii, critica menționează în special romanul lui Patrik Kessel *Dușmanii societății*.

Conținutul acestor cărți „din numărul celor nedistinse cu premii” dovedește că însemnătatea literaturii contemporane franceze crește, deși aceste teme nu sînt pe placul citorva membri ai juriului.

Despre activitatea Comisiilor de organizare a concursului din întreprinderi și instituții

SIMIUC VASILE
secretar al Comitetului Orășenesc
U.T.M.-Iași

ncă de acum 3 ani, la deschiderea concursului „Iubiți cartea”, s-a constatat o largă și entuziastă participare a tineretului la lupta pentru cucerirea insignei „Prieten al cărții”.

În orașul nostru 3200 de tineri au depus cereri de înscriere la concurs, iar în același an, 600 dintre ei au devenit purtători ai insignei.

Rezultatele bune obținute la început, se datoresc acțiunilor numeroase întreprinse de comitetul orășenesc U.T.M. prin organizațiile sale de bază și de comisiile de organizare a concursului. Astfel, Comisia orășenească, biblioteca centrală și celelalte instituții de artă și cultură, au organizat adunări festive, precum și adunări în scopul înmînării brevetelor de purtători ai insignei „Prieten al cărții”, care au constituit o bună propagandă pentru atragerea de noi participanți. Mult apreciate au fost recenziile și conferințele despre viața și opera unor scriitori prevăzuți în lista concursului, ca de exemplu: *Viața și opera lui M. Eminescu*, *Viața și opera lui I. L. Caragiale*, conferința *Rolul literaturii în educarea tineretului*, etc.

Desfășurarea concursului „Iubiți cartea” a arătat că acolo unde organizația U.T.M. s-a ocupat de îndrumarea și mobilizarea tineretului s-au obținut rezultate însemnate. Un rol de seamă în această activitate a revenit comisiilor de organizare și examinare din cadrul concursului.

În întreprinderile și instituțiile noastre au fost organizate peste 100 de comisii. Din păcate, anul trecut activitatea acestor comisii a început să se destrame din cauza îndrumărilor nesatisfăcătoare primite din partea comisiei orășenești, în ce privește munca de popularizare, de agitație prin afișe, panouri, presă, radio, etc.

Apariția noului regulament de organizare a concursului și inițierea noii faze superioare „Intrecerea prietenilor cărții” a dus la îmbunătățirea muncii în acest domeniu. Biroul Comitetului orășenesc U.T.M. sprijinit de Comitetul orășenesc de partid, făcînd o analiză a activității de pînă acum a concursului a hotărît reorganizarea comisiei orășenești în componența căreia au intrat reprezentanții tuturor instituțiilor de artă și cultură din localitate. Ca primă măsură comisia orășenească a trecut la pregătirea bibliotecarilor și responsabililor cu munca culturală din cadrul comitetelor U.T.M., dîndu-le instrucțiuni în legătură cu organizarea fazei superioare a concursului. O altă preocupare a fost aceea de a face popularizarea pe scară mare a concursului în adunările generale de U.T.M. prin prelucrarea noului regulament. Secția de învățămînt și cultură a sfatului popular a confecționat materiale și listele celor 6 grupe cuprinzînd bibliografia cărților la alegere. Acestea au fost difuzate în organizațiile de bază U.T.M. și în biblioteci. Totodată s-a trasat sarcină directorului Centrului de librării și difuzarea cărții, membru al comisiei orășenești, ca pe baza listelor întocmite de biblioteci, să asigure cărțile prevăzute în bibliografie.

Pentru reușita măsurilor organizatorice luate de comitetul orășenesc și comisia orășenească, s-a procedat la instituirea unor noi comisii de concurs, iar cele vechi au fost reactivate. Intrecerea inițiată de biroul Comitetului orășenesc, între organizațiile de bază pentru numărul cel mai mare de tineri înscriși la concurs și pregătirea de participanți la faza superioară a concursului, a mărit considerabil rezultatele. În acest fel, de la 3200 de tineri înscriși la începutul concu-

MUNCĂ PERSEVERENTĂ INCUNUNATĂ DE SUCCES

sului, s-a ajuns astăzi să fie înscriși 7000 de tineri, din care 1500 s-au înscris numai anul acesta. Dintre aceștia 500 au și devenit purtători ai insignei. La faza superioară s-au înscris peste 500 de tineri, iar la etapa a 2-a orășenească au participat 115.

În prezent, biroul comitetului orășenesc U.T.M., prin activiștii săi, îndrumă și participă la acțiunile inițiate de organizațiile de bază U.T.M. pentru promovarea concursului „Iubiți cartea”. Datorită acestor acțiuni, multe comisii și-au întărit și îmbunătățit activitatea. La Fabrica de țigarete, unde înainte nu era nici un fel de activitate, sau la „Textila Roșie” se organizează seri literare, concursuri de ghicitori literare etc. care atrag foarte mulți tineri.

La fabrica „Țesătura” și la Complexul C.F.R. s-au organizat adunări festive, în cadrul cărora, după ce a fost prezentată recenziile romanului *Mitrea Cocor*, s-a făcut înmînarea insinelor celor reușiți la concurs.

La Școala profesională metalurgică și la Școala de construcții au fost organizate concursuri după metoda „Drumeții veseli” pe teme legate de concursul „Iubiți cartea”.

Activitatea și experiența unor comisii ar putea fi date ca exemplu și generalizate. De pildă, la fabrica „Țesătura”, Complexul C.F.R. „Moldova tricotate”, Școala profesională de construcții etc, se desfășoară o vie muncă de agitație vizuală prin lozinci mobilizatoare și prin afișarea de liste cu cărțile obligatorii. La fabrica „Țesătura” s-a întocmit o gazetă specială „Gazeta participanților la concursul „Iubiți cartea”.

Pentru a se înlesni concurenților să-și procure cărțile de care au nevoie s-au organizat biblioteci mobile. În general există o permanentă preocupare pentru procurarea cărților obligatorii prevăzute în regulament. La biblioteca fabricii „Țesătura” sînt asigurate exemplare suficiente din majoritatea titlurilor prevăzute în bibliografie.

Același lucru se poate spune și despre Școala profesională de construcții, Școala profesională metalurgică și altele.

În prezent Comitetul orășenesc U.T.M. are în studiu organizarea unui concurs pe scară locală în genul „Drumeții veseli” pe bază de premii, menit să contribuie la mobilizarea și antrenarea unui cit mai mare număr de tineri în cursul „Iubiți cartea”.

La biblioteca fabricii de mașini și vagoane „Unio” din orașul Satu Mare schimbîndu-se prea des bibliotecarii, era firesc ca munca cu cartea să sufere, mai ales că cei puși să răspundă de această muncă nu și-au dat prea mare interes să se achite de sarcinile lor.

De cînd tov. Olah Istvan, a preluat această muncă voluntară dedicîndu-și toate după-amiezile și serile libere muncii cu cartea, lucrurile s-au schimbat.

Biblioteca funcționează la club, în clădirea așezată peste drum de fabrică. Bibliotecarul s-a priceput să valorifice această împrejurare și a desfășurat o largă popularizare a bibliotecii și a cărților în rîndul muncitorilor care frecventează clubul și care aproape că au uitat de existența bibliotecii.

Bibliotecile mobile nu au dat rezultate prea bune și responsabilitățile de la diferite secții au pierdut foarte multe cărți și pînă la urmă a trebuit să se renunțe la această formă de activitate. Muncitorilor din secții li s-au oferit în schimb o altă posibilitate care să asigure nevoia lor de lectură și anume, prin colportaj. Această muncă bibliotecarul o desfășoară săptămînal în cele șapte secții ale fabricii, timp de trei ore, cînd este scos din producție, înlesnire obținută cu sprijinul comitetului de întreprindere. Într-adevăr, datorită acestei metode cititul a luat avînt în cursul acestui singur an, de cînd tovarășul Olah Istvan se ocupă cu biblioteca. El a recurs și continuă să recurgă la concursul stațiunii de radioamplificare, care s-a dovedit un mijloc eficace în munca sa.

Grăitoare sînt cifrele care arată că față de 70 de cititori înregistrați acum un an, astăzi biblioteca numără peste 400 muncitori tineri și vîrstnici, dintre care unii au citit între 15—20 de cărți în anul expirat. Evidența cărților citite nu se ține, dar fișele cititorilor dovedesc că în cursul anului s-au citit aproximativ 4000 de cărți. Greșeala bibliotecarului este că pînă acum nu și-a format

un colectiv* de muncă care să-l ajute să organizeze manifestări de masă; acestea lipsesc din activitatea lui deși e mai mult ca sigur că, cu ajutorul lor ar fi putut trezi și mai mult interesul cititorilor pentru carte și ar fi putut ridica numărul cititorilor.

Tinerii utemiști cum sînt Clara Sebő și Nagy Andras sprijină munca voluntară a bibliotecarului; ei l-au ajutat în antrenarea tineretului la citit. Se cuvine să vorbim și despre succesele muncii în cadrul concursului „Iubiți cartea”. Pînă în luna iunie s-au numărat în fabrică 70 de purtători ai insignei „Prieten al cărții”. Organizația U.T.M. ține o strînsă legătură cu biblioteca ajutînd-o să-și procure cărțile necesare concursului și dînd sprijinul necesar ca cei înscriși să se poată pregăti din timp pentru discuțiile finale. Cînd s-a anunțat „Intrecerea prietenilor cărții” faza superioară a concursului „Iubiți cartea” și s-au discutat posibilitățile ce se deschid concurenților, toți purtătorii inșignei s-au prezentat și au participat la etapa I-a. Comisia formată din responsabili culturali pe linie de U.T.M. ai celor 7 secții din fabrică a ales pe primii 5 concurenți din cei 70. Ea a dat un ajutor prețios tinerilor muncitori prelucrînd cu ei scopul concursului, organizînd consultații, dînd îndrumări în vederea întocmirii lucrărilor în scris. Avînd în vedere că muncitorii uzinei sînt cititori în limbile romînă, și maghiară, biblioteca s-a îngrijit ca și cărțile să fie în aceste limbi, la alegerea concurenților, după cum s-a admis ca și lucrările întocmite să fie în ambele limbi.

Pentru buna deservire a cititorilor atît a celor din concurs cît și înafara lui s-au efectuat 10 schimburi interbibliotecare cu biblioteca raională din oraș. S-a încetățenit obiceiul de a se nota cărțile dorite de cititori și să se satisfacă pretențiile lor chiar dacă biblioteca n-are aceste cărți.

Comitetul de întreprindere ar trebui să acorde un sprijin mai mare activității bibliotecii și să-i asigure un buget corespunzător.

Dacă în al doilea trimestru al anului biblioteca va fi aprovizionată cu mai multe cărți, este sigur că se va înmulți numărul cititorilor iar cerințele lor vor putea fi satisfăcute.

Biblioteca ținutală din Dresda a primit 5500 manuscrite înapoiate de către Uniunea Sovietică, care le păstrase în timpul războiului. Biblioteca a organizat în sala de lectură o expoziție de cărți intitulată *Tirgul din Leipzig în trecut și prezent.*

Nu de mult s-a organizat la Rangoon o expoziție a cărții și presei sovietice. Ziarul „New times of Birma” scrie în legătură cu deschiderea expoziției: „În ultimul timp, ca rezultat al lansării a doi sateliți artificiali, succesele Uniunii Sovietice în domeniul științei și tehnicii au cucerit stîmna universală. Acest eveniment remarcabil, care a arătat fără doar și poate superioritatea științei și tehnicii sovietice, a impresionat întreaga omenire.

În trecut au ajuns la noi numeroase informații despre faptele rușilor, despre cuceririle lor importante, dar, deoarece la noi, în Birmania nu au fost cărți sau presă periodică rusă, noi nu am fost în stare să apreciem succesele sovieticilor. Din cauza aceasta, salutăm expoziția cărților și a presei sovietice în limbile rusă sau în traducere engleză și birmană...

„Cărțile expuse — scrie în concluzie ziarul — vor ajuta să cunoaștem mai îndeaproape pe oamenii sovietici, viața și munca lor.”

După cum informează ziarul „Cijungo ținnianboo”, editura din Shanghai „Sine veni” va edita în anul 1958 aproape 300 de cărți.

Dintre operele scriitorilor chinezi contemporani se vor edita romanele scriitorilor Sa Tima, Hei-dino, Siav-E-mu, povestirile lui Cjou Li-bo, Fan Tzi, precum și culegerea de poezii a lui Gun Mu și a altor poeți.

Dintre operele autorilor sovietici se vor publica lucrările lui V. Ermilov *Tradițiile literaturii sovietice* și ale lui M. Hrapcenko *Realismul lui L. Tolstoi*, romanul lui K. Simonov *Tovarăși de arme*, *Povestirile de pe Don* ale lui M. Șolohov, poeziile lui A. Tvardovski.

Literatura din Vestul Europei va fi reprezentată prin operele lui Shakespeare, Milton, Goethe, și prin cărțile lui Dreiser, Bredel ș.a.

BIBLIOTECI ȘTIINȚIFICE

UN DECENIU DE ACTIVITATE CULTURALĂ

1948—1958

DUMITRU NICOLESCU
Director adjunct la B.C.U.
București

Biblioteca Centrală Universitară din București a implinit anul acesta zece ani de activitate științifică și cultural-educativă în slujba învățământului superior și a maselor de cititori dornici de cultură. Aceasta ne oferă prilejul să aruncăm o privire asupra ultimului deceniu și să analizăm drumul parcurs în acest răstimp.

Biblioteca a luat ființă la 12 iulie 1948 prin transformarea fostei Fundații Universitare, din instituție veche de tip burghez într-o instituție de tip nou, pusă, în primul rând, la îndemina studenților și cadrelor didactice universitare din Capitală, dar și a publicului larg, doritor să-și însușească comorile cele mai de preț ale științei, culturii și artei. Aceasta este de fapt actul de naționalizare al bibliotecii.

Biblioteca Centrală Universitară a devenit unitatea centrală a unei complexe rețele de biblioteci științifice de tip universitar, rețea în care au fost cuprinse toate bibliotecile de facultate, bibliotecile de pe lângă catedre și laboratoare și bibliotecile de cămine din cadrul „Universității din București”.

Astăzi rețeaua de biblioteci denumită: B.C.U.-București, cuprinde următoarele unități:

1. Biblioteca Centrală Universitară, unitatea centrală din str. Kirov nr. 1 sau Calea Victoriei nr. 88, având un caracter general enciclopedic.

2. Biblioteca din str. Negustori nr. 9, de asemenea, cu caracter enciclopedic.

3. Bibliotecile de facultate, pe specialități, în număr de 8, pe lângă facultățile de Filologie, Șt. Juridice, Filozofie, Matematică și Fizică, Istorie, Chimie, Șt. Naturale, Geo-

logie-Geografie. Multe din acestea au secții de specialitate pe lângă catedre și laboratoare (în total 16 secții).

4. Biblioteca Cabinetului de „Marxism-Leninism”.

5. Bibliotecile de cămine studențești (5 biblioteci de cămine).

În total B.C.U. București conduce și îndrumază 16 biblioteci independente, cu numeroase secții, având 2.200 locuri pentru citit în 45 săli de lectură.

Unitatea centrală funcționează în localul din Calea Victoriei peste drum de Palatul Republicii, într-o clădire monumentală declarată „Monument istoric”. Clădirea a fost construită în două etape: aripa din str. Kirov a fost ridicată între anii 1831—1893 și cuprindea la etajul I o sală de bibliotecă, azi „sala profesorilor”, având 48 locuri pentru citit și un fond inițial de 3400 volume. Clădirea principală din Calea Victoriei a fost construită între anii 1911—1914 de arhitectul P. Gottreau, creatorul mai multor monumente arhitectonice din vechiul București printre care și palatul „Casei de economii și consemnațiuni”.

Deși localul a suferit de pe urma vitregiei vremurilor, a rămas totuși o podoabă arhitecturală a Capitalei. Cutremurul din 1940 și odiosul bombardament al fasciștilor nemți din august 1944, când au fost incendiate și 13.400 volume, au provocat avarii însemnate edificiului.

A fost deci nevoie ca localul să fie refăcut și consolidat, aducându-i-se mereu alte îmbunătățiri. „Sala profesorilor” a fost complet refăcută între anii 1953—1957 în stilul și forma originală, cu ornamentații bogate.

La etajul I sînt instalate sălile de lectură pentru cititori cu 250 de locuri; la etajul II se întind depozitele de cărți cu peste 270.000 volume iar la parter se află birourile de lucru ale bibliotecarilor.

În ultimii 10 ani B.C.U.-București a făcut progrese uriașe, luînd o dezvoltare pe care biblioteca n-a cunoscut-o în toți cei 53 de ani de activitate sub regimul burghezo-moșieresc. Un articol publicat în „Călușa bibliotecarului” (nr. 4 decembrie 1948, pag. 19—22), la câteva luni de la trecerea bibliotecii sub noua formă de organizare, ne per-

mite să ne facem o idee cât de restrânsă și modestă a fost la început activitatea ei.

Fondul de cărți se ridică abia la 83.427 volume; fondul de periodice, neorganizat era evaluat aproximativ la 40.000 de volume. În fondul de cărți se vedea o orientare unilaterală către domeniile umanistice, literatură, artă, filozofie, istorie, în dauna științelor aplicate, medicină, tehnică, agronomie. Creșterea colecțiilor se făcea în primul rând pe baza donațiilor și apoi prin achiziții și depozit legal. Biblioteca era deschisă pentru cititori între 8—13 și 16—19, iar simbăta numai între 8—13. În decurs de 3 luni, august-octombrie 1948, biblioteca a fost frecventată doar de 5500 cititori care au cercetat 8.500 volume.

Ce departe sîntem azi de toate acestea! B.C.U. posedă în momentul de față în toate unitățile sale, un fond de cărți însumînd 943.589 volume, față de 416.901 volume pe care le avea la 1 ianuarie 1949, ceea ce înseamnă o dublare a fondurilor.

La 1 ianuarie 1958 unitatea centrală a ajuns la 270.283 volume, realizînd o creștere mai mult de trei ori față de 1948.

Creșterea anuală a fondului de cărți în perioada 1948—1958 se ridică la circa 50.000 volume. În primii ani creșterea a fost mult mai mare datorită unor fonduri masive de cărți provenite din alte surse, ca de exemplu, fosta bibliotecă a „Casei Școalelor” (cca. 30.000 volume).

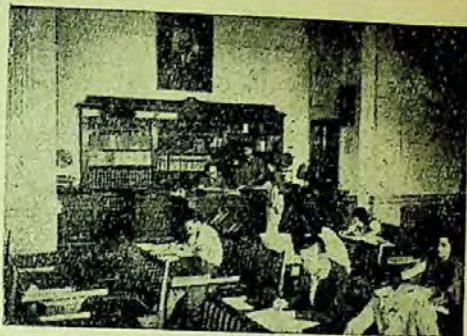
Fondul de periodice a înregistrat, de asemenea, o creștere progresivă de la 900 colecții anual în 1948—1949, la 1800—2000 colecții în ultimii ani (1956—1957).

Bugetul la articolul „achiziționarea de cărți și publicațiuni” a crescut continuu, de la 300.000 pînă la 475.000 lei anual, ogîndînd grija permanentă a regimului nostru pentru asigurarea celor mai bune condiții materiale dezvoltării culturale. „Depozitul legal” asigură un exemplar gratuit al întregii producții editoriale din țară, iar Ministerul Învățămîntului și Culturii, dătează biblioteca cu cărți și reviste străine din fondurile centralizate. Schimbul de publicații cu străinătatea este un alt mijloc care contribuie din plin la dotarea mai bogată a bibliotecilor universitare.

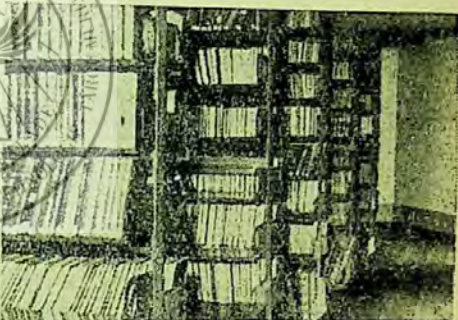
Biblioteca are un profil general enciclopedic. De aceea nu este de loc întîmplător faptul că o atenție deosebită s-a acordat cărții ideologice și politice, lucrărilor clasice marxism-leninismului. Astăzi, aceste cărți ca și lucrările de bază ale filozofiei marxiste și cele de economie politică, se achiziționează curent pentru toate bibliotecile, alături de enciclopedice, cit și cele de specialitate. Cartea de literatură și cultură generală este achiziționată și pentru bibliotecile de specialitate, potrivit necesităților educării studenților.

Consiliul de bibliotecă este format din profesori delegați ai tuturor facultăților universității; el ajută biblioteca spre o iustă orientare în problema achizițiilor de cărți și publicațiuni necesare în sprijinul procesului didactic și al planului anual de cercetări științifice ale cadrelor didactice universitare.

Personalul bibliotecii, odinioară numai de 20 de oameni, numără astăzi 160 de salariați dintre care peste 100 reprezintă personalul tehnic de specialitate, format din bibliotecari

Sala principală de lectură

Unul din depozitele de cărți

și bibliografi cu calificare profesională superioară și cu îndelungată practică în munca cu cartea și cititorii. O preocupare importantă pentru conducerea bibliotecii, a constituit-o educarea politico-ideologică și calificarea profesională în tehnica de bibliotecă a personalului. În această direcție s-a primit un sprijin prețios din partea Ministerului Învățămîntului și Culturii prin organizarea de cursuri de calificare și perfecționare profesională, cursuri ideologice pentru formarea de bibliotecari capabili.

În cadrul bibliotecii s-au ținut, începînd cu anul 1949, cursuri de limba rusă și un ciclu

de prelegeri introductive de îndrumare profesională. La cursurile I.C.D. organizate în cadrul Universității „C. I. Parhon” au urmat 57 de bibliotecari de ai noștri iar în anii 1951—1952 alți 76 de bibliotecari au studiat la „Școala de calificare profesională a bibliotecilor din învățământul superior”.

Cursuri și prelegeri de perfecționare și lărgire a orizontului cultural al bibliotecilor, precum și pentru informarea curentă în domeniul „biblioteconomiei și bibliografiei”, se țin cu regularitate în fiecare an.

Îmbunătățirea continuă a salarizării bibliotecarilor realizată prin H.C.M., 2399 și extinderea prevederilor H.C.M. 1360 asupra bibliotecilor, au creat condiții mai bune și au dat un nou imbold pregătirii și calificării bibliotecarilor și asigurarea stabilității cadrelor formate.

Datorită unui personal bine instruit și calificat din punct de vedere profesional, numeroase probleme de organizare științifică a bibliotecilor și de reorganizare a fondurilor de cărți și a cataloagelor moștenite din trecut, au fost rezolvate cu succes în această perioadă. Astfel, fondurile de cărți au fost în întregime inventariate și catalogate. Clasificarea zecimală internațională din care se utiliza în trecut numai cca 300 de subdiviziuni, este astăzi folosită în întregime după ultima ediție, și cu toate dezvoltările din ediția românească după Tropovski, pentru grupa 3-a „științe sociale”.

Au fost organizate ca fonduri speciale fondul de periodice, fondul de albume, fondul de cursuri universitare, fondul de dicționare și enciclopedii, fondul de cărți în limba rusă și alte fonduri speciale.

În ceea ce privește cataloagele, reorganizarea lor a luat o formă de înlocuire radicală. În trecut, fișele erau redactate într-un mod neștiințific, incomplet, lipsit de unitate.

Cataloagele nu constituiau pentru cititori un îndrumător în munca lor de informare. Fișele erau împrăștiate în catalog după diversele grafii ale autorilor, cărțile aceluiași autor nu erau prezentate într-o ordine științifică — criteriul obiectivismului burghez domnea în prezentarea globală a autorilor și operelor fără nici o selecție. Pentru fișierul de autori se utilizau fișe mari, sistem Borgeaud, de dimensiuni 16/10,5 mm, așezate pe mese deschise la dispoziția cititorilor. Pentru catalogul pe materii se folosea un alt tip de fișe, sistem Soenneken, de dimensiunea 14/10 mm în fișiere în cutii obișnuite.

Toate acestea au fost treptat desființate și înlocuite cu cataloage generale unitar organizate pe fișe internaționale de 125/75 mm. Atât în catalogul pe autori cât și pe materii. Un catalog general administrativ a fost organizat special pentru uzul bibliotecarilor. S-au lucrat cataloage noi pentru fondul de periodice, fondul de cărți în limba rusă, fondul de cursuri universitare, și alte fonduri speciale. La organizarea cataloagelor se ține seama de „criteriul de recomandare” și „selecție” a celor mai bune și celor mai recente lucrări.

Conducerea și îndrumarea unei rețele largi de biblioteci și problemele de dotare și de organizare au făcut necesare noi servicii. A fost creat un „serviciu centralizat de primiri” care se ocupă de achiziționarea publicațiilor la biblioteci. „Serviciul de cataloage” s-a dezvoltat, devenind un serviciu cu mai multe secțiuni speciale de: inventariere, catalogarea cărților, catalogarea periodicelor, catalogarea fondurilor speciale, clasificarea zecimală și organizarea cataloagelor.

Un serviciu complet nou, apărut pentru prima oară în 1949 este „serviciul bibliografic și documentare” având și o secție de traduceri. Acest serviciu oferă cititorilor, la cerere, indicațiuni bibliografice și informări, întocmește materiale bibliografice pentru bibliografii, necesare în procesul de învățământ, pregătește materiale informative și expozițiuni pentru informarea curentă a cititorilor asupra ultimelor noutăți intrate în bibliotecă, sau referitoare la comemorări, aniversări de evenimente politice, culturale și artistice importante. În cadrul serviciului se întocmesc cataloage de articole din revistele de bază din domeniul ideologiei, politicii, literaturii, al vieții culturale și artistice din țara noastră. Un „catalog analitic special” cuprinde fișele cu lucrările clasice ale marxism-leninismului extrase din opere complete, opere alese și opere tematice sau culegeri.

În dorința de a informa cadrele didactice, pe cercetători sau alte instituții similare, s-a inițiat editarea unui „Buletin bibliografic al cărților curente intrate în bibliotecă”. Primul număr — iulie-septembrie 1957 — cuprinde peste 800 de titluri de cărți. Numărul 2 din octombrie-decembrie 1957 și nr. 3 ianuarie-februarie 1958 se află sub tipar și vor vedea în curând lumina zilei. De asemenea, se află în faza de tipar „Buletinul periodicelor intrate” cu caracter informativ bibliografic

care vor fi de folos atât cercetătorilor cât și bibliotecarilor.

Serviciul de documentare și bibliografie mai colaborează și la elaborarea unor lucrări bibliografice de proporții mai mari, editate de Academia R.P.R. (Catalogul cumulativ al periodicelor din principalele biblioteci din R.P.R.) și de Biblioteca Centrală de Stat (Catalogul cumulativ al cărților străine curente și al periodicelor străine curente). Tot în cadrul acestui serviciu se întocmesc și o serie de bibliografii de interes general bibliotecar sau cultural, din care unele vor fi tipărite în viitor.

Serviciul pentru deservirea cititorilor în săli de lectură și împrumuturi, a luat o mare extindere, datorită frecvenței curente a cititorilor. Anual biblioteca este frecventată de peste un milion de cititori care consultă peste două milioane de volume. În total în acești 10 ani au frecventat biblioteca peste 7.000.000 de cititori care au citit peste 15.000.000 volume.

În anul 1957 numai unitatea centrală înregistrat 141.744 cititori și 448.092 volume citite. Aceste fapte ne dau dreptul să afirmăm că B.C.U.-București este cea mai frecventată bibliotecă atât din Capitală cât și din întreaga țară.

Numărul cel mai mare de cititori, între 85% și 90% e reprezentat de studenți, urmează cadrele didactice cu 7—8% și apoi celelalte categorii de cititori. De aici reiese limpede că B.C.U. răspunde din plin scopului său principal de a fi în slujba tineretului universitar și a cadrelor didactice universitare.

În ultima vreme o mare dezvoltare a luat împrumutul de cărți acasă, mai ales la cămine și facultăți. În anul 1957 peste 240 de mii de cititori au împrumutat 420.000 volume, ceea ce a constituit un sprijin prețios acordat studenților în pregătirea lor cit mai temeinică.

Conștienți de rolul și sarcinile noastre, pășim plini de încredere în cel de al doilea deceniu de activitate convinși că vom obține succese și mai mari. Dorința noastră este să legăm cit mai strâns munca de îndrumare a cititorilor de sarcinile politice, economice și științifice care stau în fața întregii țări, propagând prin toate căile ideile socialismului, ale păcii și prieteniei între popoare.

SCHIMBUL de DUBLETE

GHEORGHE POPP
Directorul Fondului de Stat al Cărții

Apariția Instrucțiunilor privind reglementarea schimbului de publicații între bibliotecile din sistemul Ministerului Culturii — izvorite din necesitatea repartizării mai raționale a fondurilor de cărți — n-a fost suficientă pentru a vedea imediat rezultatele practice ale punerii lor în aplicare.

Fondul de Stat al Cărții a început atunci să îndrumeze și să ajute efectiv bibliotecile din țară, în organizarea schimbului de dublete.

Pentru a demonstra scopul economic și politic al acestei acțiuni, s-a organizat, în regiunea Ploești, o acțiune model, cu intenția de a generaliza experiența valoroasă dobândită aci. În luna aprilie a.c. directorii bibliotecilor regionale din Craiova, Galați, Orașul Stalin, au fost invitați la consfătuirea ținută la Ploești în acest scop.

Experiența de la Ploești permite să se traga învățăminte prețioase.

S-a constatat că biblioteca regională și bibliotecile raionale dețin foarte multe lucrări valoroase într-un număr de exemplare care depășesc nevoile lor reale. Numai biblioteca regională Ploești a oferit pentru schimb cea. 7000 volume, ceea ce reprezintă 11% din totalul fondului propriu; Biblioteca raională Mizil, 2300 volume; biblioteca orașenească Sinaia, 1850 volume, etc. Prisosurile provin mai ales din domeniul beletristicii. Biblioteca regională Ploești a oferit, de pildă 40 exemplare Kocetov, *Neamul Jurbinilor*; 30 exemplare Gorbatov, *Donbas*; 50 exemplare, Leonov *Bursucii*, etc.

Operațiunea schimbării dubletelor a luat un aspect nou, neprevăzut care, de fapt, predomină. Aproape 75% din publicațiile oferite la schimb au fost dirijate spre bibliotecile sătești nou înființate sau spre unele biblioteci sătești mai vechi, care nu aveau titlurile de cărți respective. Faptul se explică prin aceea că, în bibliotecile regionale și raionale se găsesc cam aceleași publicații și, deci, schimbul nu poate avea loc decât în mică măsură între aceste biblioteci. Cu ocazia seminariilor cu bibliotecarii sătești, trei sferțiuri din publicațiile oferite la schimb, de către biblioteca raională Tîrgoviște, au fost solicitate de bibliotecarii bibliotecilor sătești (1.500 din 2.000 volume), iar la regiune, 8 biblioteci raionale și 3 sătești au cerut și primit 30% din publicațiile oferite la schimb. Reținem faptul, că bibliotecarii chemați să aleagă au făcut borderourile cerute în instruc-

ționi, pe loc, economisind, în felul acesta, timpul pe care l-ar fi consumat biblioteca regională.

Un alt aspect: în unele raioane, operațiunea a avut chiar caracterul de schimb de publicații. Bibliotecile raionale Tîrgoviște, Pucioasa, Buzău, și-au completat fondurile cu lucrări din cele solicitate; biblioteca raională Tîrgoviște și-a procurat, pe această cale, unele lucrări din domeniul medicinei, filozofiei, criticii literare.

Prisosul cărților din regiune va fi dat în schimbul interregional sau în cel al bibliotecilor din diverse rețele.

În același scop, au fost instruiți bibliotecarii bibliotecilor populare și școlare din Capitală: s-a format fondul publicațiilor pentru schimb, centralizat în două depozite. Ca urmare a acestei acțiuni, în Capitală, s-a oferit pentru schimb numai de către bibliotecile populare aproximativ 80.000 tipăriri; în felul acesta, cărți, valorind aproape 400.000 lei, vor fi date în folosință.

O cercetare atentă a fondului de cărți oferit la schimb, în Capitală, arată modul defectuos al achizițiilor de pînă acum și demonstrează convingător necesitatea schimbului. În bibliotecile populare, ca să luăm câteva exemple, erau tratate de medicină (Fronstein, *Manual de urologie*; Gheorghiu, *Manual de obstetrică*; Adelsberg *Histologie*, etc.), al căror loc este în bibliotecile științifice; lucrări de agrotehnică (*Viniificația. Prășitul mecanic* etc.) de absolută nevoie bibliotecilor sătești. Aveau, de asemenea, cu mult prea multe exemplare din clasiile literaturii romine și universale (Boliinteanu, *Opere*; Odobescu *Pseudokinetikos*; Delavrancea *Opere*; Dickens *Documentele postume ale clubului Pickwick*; la Fontaine *Fabule* etc.); în schimb, în bibliotecile școlare, aceste cărți sînt în număr foarte mic sau de loc.

Pentru o distribuie rațională a tipăriturilor, s-a inițiat schimbul și în bibliotecile științifice. Coordonarea acestei operații se face de Fondul de Stat al Cărții; de altfel, însuși schimbul se efectuează prin instituția noastră. S-au tipărit fișe anume, pe care bibliotecile trec datele bibliografice ale cărților oferite pentru schimb, astfel:

T.II.1964

Smirnov, V. I. *Curs de matematici superioare. Vol. 2. Traducere din limba rusă.* București, Editura tehnică, 1954, 680 p.

Biblioteca proprietar: Nr. exemplare: 10

Bibl. Centr. Inst. Politehnic

Fișa reprodușă se completează în dublu exemplar (unul, cu diagonală; celălalt, fără diagonală) de bibliotecile ce oferă cărți și se trimite Fondului de Stat al Cărții. Acesta reține fișele fără diagonală (pentru a avea evidența centralizată a publicațiilor intrate în

circuitul schimbului) și trimite fișele cu diagonală bibliotecilor științifice din țară, pentru a-și alege cărțile de care au nevoie. Bibliotecile științifice menționează pe dosul fișei numărul de exemplare necesar, astfel:

Nr.	Biblioteca	Nr. exemplarelor
1	B.C.U. Cluj	2
2	B.C.U. Iași	3
3	Inst. Politehnic Timișoara	5
4		
5		

Biblioteca științifică care alege ultima, epuizînd numărul de exemplare oferite, retrimite fișa Fondului de Stat al Cărții: cînd nu sînt solicitate toate exemplarele oferite, cele rămase stau la dispoziția Fondului de Stat al Cărții, care le îndrumază spre alte categorii de bibliotecă. F. S. C. expediază fișa astfel completată bibliotecii proprietar (adică bibliotecii care a oferit cartea pentru schimb), ea este obligată să trimită exemplarele la bibliotecile care le-au cerut, reținînd însă fișa într-un fișier aparte, pentru a avea evidența publicațiilor ieșite din bibliotecă pe această cale.

Începuturile schimbului de dublete între bibliotecile științifice dovedesc importanța și folosul acestei acțiuni. Unele biblioteci ale institutelor de învățămînt superior oferă cărți necesare altor institute, ajutînd în felul acesta procesul de învățămînt. Institutul politehnic a pus la dispoziția celorlalte biblioteci științifice o serie de tratate de matematici superioare, de fizică, de chimie, etc.

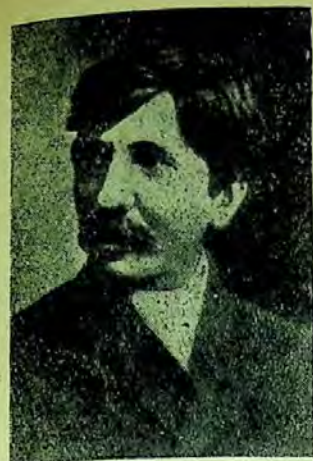
Acțiunea de schimb a dubletelor, întreprinsă de Fondul de Stat al Cărții, arată, chiar și numai prin primele rezultate, necesitatea și folosul ei.

Bibliotecile științifice și școlare, schimbînd cărțile care le prisosesc, între ele sau cu altele din alte rețele contribuie la satisfacerea nevoilor dezvoltării învățămîntului. Cît privește schimbul între bibliotecile regionale, raionale, sătești, el va avea ca efect în primul rînd completarea fondurilor bibliotecilor sătești de cîrind înființate sau care se vor înființa, contribuind, în felul acesta, la ridicarea nivelului cultural al țărănimii muncitoare, la opera de transformare socialistă a agriculturii. Apoi, sume importante — milioane lei — investite de statul nostru în cărți destinate educării poporului muncitor — cărți care nu circulă din felurite cauze (achiziții de exemplare peste nevoi, titluri ce nu corespund profilului bibliotecii respective etc.) — se vor folosi pe deplin în scopurile pentru care au fost alocate.

Triumful vieții
în opera lui

AL. VLAHUȚĂ

EMIL BOLDAN

Nu s-ar putea spune despre Alexandru Vlahuță — de la nașterea căruia se implinesc în curînd o sută de ani — ca de pildă despre unii scriitori ai „Contemporanului” D. Th. Neculuță, I. Păun Pincio, Traian Demetrescu, etc., că a fost un poet uitaț, ignorat, desconsiderat. Dimpotrivă,

Scriitorul a fost admirat și revendicat pentru o parte a operei sale nu numai de socialiștii de la sfîrșitul veacului trecut, mai ales după ce Gherea a publicat studiul său asupra primelor două volume ale poetului, dar și de unii reprezentanți ai culturii oficiale burgheze, care, bineînțeles, îl apreciau pentru cu totul alte considerații decît cei din-
tîi. Critica literară burgheză îl prețuia pe Vlahuță pentru cîteva bucăți în proză, ca *România pitorească* și monografia consacrată *Pictorului Nicolae Grigorescu* sau pentru cîteva poezii pretabile la declamare în public *La icoană*, *Dormi în pace*, etc. Dacă l-a decretat, totuși, ca pe cel mai strălucit epigon eminescian, o făcea ca să acopere de uitare tocmăi ceea ce era mai viu, mai combativ în opera poetului, ori să-i minimalizeze unele opere ca *1907*, *Unde ni sint visătorii?*, *Linuște*, *Dreptate*, etc., pe care, cînd și dacă vorbea de ele, le prezenta ca pe niște piese literare prea de tot retorice.

Cuprinzînd destule contradicții, opera lui Vlahuță înfățișează cititorului, pe lîngă unele platitudini, retorism, declamativism și încă alte cîteva aspecte negative, atîtutudini de viguroasă combativitate, de critică socială, lovind pe rînd în diferite ipostaze esențiale ale societății burghezo-moșierești. Bîntuit uneori de tragice îndoieli, personalitatea cu inconsecvență cel puțin surprinzătoare, pendulînd de la stadiul post-eminescian al unei revolte anarhice și incoherente pînă la ideologia semănătoristă, reacționară, dar și cu vădite ancorări în ideologia clasei muncitoare, mul-

țumită legăturii sale cu cercurile socialiste și mai ales cu Gherea, Vlahuță s-a afirmat încă de la începuturile sale literare ca un reprezentant tipic al păturii sociale pe care Gherea a denumit-o a „artiștilor proletari culti”.

În epoca în care începe să scrie se accentuează opoziția dintre ideologia junimistă și ideologia științifică, a clasei muncitoare, oglindită mai ales în paginile „Contemporanului”. Prinși între clasele în luptă „artiștii proletari culti” de care vorbea Gherea, intelectuali mic-burghezi, au o atîtitudine oscilatorie, pendulînd între revolta, spre care îi împingeau condițiile lor mizere de viață și un anume idealism patriarhal, de idealizare a satului și a trecutului mai mult sau mai puțin îndepărtat, ca un fel de refugiu împotriva cruntei realități sociale. În parte, aceste aspecte contradictorii ni le oferă și opera lui Vlahuță — și ele pot fi explicate prin cunoașterea originii sociale a poetului și a vieții lui.

Născut la 5 septembrie 1858, în Pleșești din fostul județ Tutova, „cătun sărac pe valea Similei”, așa cum ne spune el în „notele” din *File rupte*, Vlahuță era unul din cei opt copii ai unor țărani nevoiași, cu înclinații mistice, ambii părinți avînd să se retragă, spre sfîrșitul vieții lor, ca și un frate și o soră a poetului, la mănăstire. O copilărie zbuciumată, bolnăvicioasă, anii grei de școală primară și de liceu petrecuți la Birlad, unde a stat în gazdă la o mătușă, „Șița Smaranda” și apoi la o alta „Șața Elena”, la care a slujit aducîndu-i apă cu cofa de la fîntină și tirguielele din piață, n-au trecut fără să lase urme asupra viitorului

scriitor. Colegii de școală, ni-l descriu ca pe un elev sîrguincios, studios, citind mult și scriind cursuri, iubitor de farse și de glume, sociabil. Înscris la Facultatea de drept, după luarea bacalaureatului, avea s-o părăsească însă curînd, nevoit să-și cîștige existența și neavînd din ce-și plăti taxele școlare. Obține, prin concurs, numirea ca institutor la o școală primară din Tîrgoviște și apoi catedra de limba latină și romînă la gimnaziile de-acolo. Dar corespondențele lui virulente, publicate în „Romînia liberă”, din București, cele pe care le mai publica în ziarul local „Armonia”, condus de el, par subversive oficialilor urbei, care se răzbună destituindu-l din postul de profesor.

Deși nu luase licența în drept, începu acum, să practice avocatura la Tîrgoviște. Cumpărase — cum ne-o spune însuși în schița *Dincă C. Buleandră* — o diplomă de avocat, plătind „șaizeci de franci în naht (bani peșin) și șaizeci în chitanță” de la „o fabrică de avocați” din Tîrgoviște, cum erau și altele în țară, trăsătură caracteristică desigur pentru moravurile epocii. Dar la avocatură Vlahuță avea să renunțe curînd. De aici încolo poetul ocupă o serie întreagă de slujbe. Scrișul, cu care începuse să se îndeletnicească de foarte tînr — colabora la diferite publicații încă din liceu — nu constituia nici pentru el un mijloc de existență, cum n-a fost pentru niciunul dintre scriitorii noștri sub regimul burghez. Il găsim astfel mediator la pensionatul „Alecsandri” al lui Veleșcu, corector la Analele parlamentare, șef de birou la Ministerul Domeniilor, revizor școlar ca și Eminescu și Caragiale etc.

Un eveniment important în viața lui Vlahuță îl constituie apropierea lui, cam în jurul anului 1887, de mișcarea socialistă. Aproximarea de exponenții clasei muncitoare din vremea aceea marchează o cotitură hotărîtoare în activitatea de scriitor a lui Vlahuță. Poetul nu s-a încadrat, e adevărat, trup și suflet în mișcarea muncitorească, dar legăturile lui cu socialiștii și mai ales cu Dobrogeanu-Gherea au avut o puternică influență asupra personalității lui. În vremea aceasta, prin 1890 el vedea în socialiști niște „visători generoși”, care „caută cu încredere și întrevăd în lumina viitoarelor reforme sociale așezarea unor vremuri mai bune și mai fericite”. Pe Gherea îl admira pentru activitatea lui de critic literar și îi recomanda cărțile tinerilor blazați ai vremii, printre care se numărase și el ca pe un mijloc de însănătoșire morală, de optimism. Dar Vlahuță n-a rămas pînă la sfîrșit în bune raporturi cu socialiștii. Neînțelegînd ideile fundamentale ale socialismului, pe care-l reducea mai mult la o utopie duioasă, sentimentală, neputînd vedea realitatea luptei de clasă, poetul s-a lăsat la un moment

dat antrenat într-o polemică cu socialiștii, cu unele răbufniri naționalist-șovine chiar pe care avea să le regrete mai tîrziu. Este vorba de polemica iscată, în 1894, în jurul conferinței despre „artă pentru artă” și „arta cu tendință” ținută de Anton Bacalabașa la Ateneu, polemică pe care scriitorul a purtat-o prin paginile revistei sale împotriva revistelor socialiste „Munca” din București și „evenimentul literar” din Iași.

Cearța cu socialiștii nu l-a zvrîlit, cu toate acestea, în tabăra opusă, nu l-a transformat într-un apărător al regimului burghez. În ciuda greșelilor la care l-au dus confuzia ideologică și insuficienta înțelegere a realității, Vlahuță n-a lăsat ca aprecierea oficială să-i acopere revolta și să-i tocească ascuțitul criticii.

Intr-adevăr, bogată și variată, în poiză unor greșeli și plătitudini care nu pot fi trecute cu vederea, opera poetului Vlahuță este în ansamblul ei un edificiu literar pe care dintele vremii nu-l va putea măcina atît de ușor. De la primul volum de poezii, apărut în 1887, și îmbogățit succesiv în edițiile ulterioare, pînă la ultimul din 1915, de la primul volum de *Nuvele* din 1886 și celelalte scrieri în proză de mai tîrziu: *Din goana vieții*, *Icoane șterse*, romanul *Dan*, volumele de *nuvele*, schițe și amintiri *În vîltoare*, *Clipe de liniște*, *File rupte*, *La gura sobei*, *Dreptate*, etc., pînă la ultimele lucrări în proză *Romînia pitorească*, în care sînt cuprinse impresiile dintr-o călătorie făcută de-a lungul țării sau monografia consacrată vieții și operei bunului său prieten, marele pictor N. Grigorescu — Vlahuță a desfășurat o intensă activitate literară pe lîngă cea publicistică consemnată în principalele reviste și ziare ale vremii și care, amîndouă, constituie o pildă pregnantă a ceea ce înseamnă prezența continuă a unui artist în contemporaneitatea cea mai imediată. Intinzîndu-se pe o perioadă de peste patru decenii (poetul a scris pînă în preajma morții sale, care s-a întîmplat la 19 noiembrie 1919), cariera de gazetar și scriitor a lui Vlahuță dovedește nu numai o diversitate de preocupări, dar și faptul mai ales, că scriitorul n-a înțeles să facă din literatură un lux, ci o preocupare continuă de viață.

Inceputurile literare ale scriitorului stau sub semnul unei tragice dileme, sub semnul pendulării tînrului Vlahuță de la starea de decepționistă a „văicărelilor de porunceală”, a unei atitudini de descurajare și de ingenucherie în fața loviturilor unei societăți în care domnea cea mai cruntă exploatare și sfidare a demnității umane, la aceea a conștiinței că viața trebuie, totuși, trăită, că trebuie cucerită prin acțiuni, prin luptă. Accente decepționiste — ecou evident al unui anumit

pesimism eminescian și expresie a situației grele a poetului, găsim în unele poezii de început ca *In amurg*, *Din prag*, etc., ca și în unele schițe și nuvele din aceeași perioadă. În nuvela *Din durerile lumii* — cu un pronunțat caracter autobiografic — personajul principal, tânărul sărac, de origine rurală, Radu Munteanu, ne este prezentat, ca și personajele centrale din nuvele *Epraxia*, *Vișan*, *Cassian*, drept victimă a alcătuirii sociale nedrepte, pe care autorul o privea, în mod greșit, ca pe una eternă, de neschimbat.

Încă din poezia *Din prag* reprezentativă pentru dilema tragică a poetului, de care vorbeam — începem a întrezări drumul propriu pe care și-l va găsi în curând. Punind laț în față ademenitoare, înșelătoarea chemare a morții, mintuirea de orice suferință, cu dragostea de viață biruitoare; ispitit un moment de gândul morții, de a cărei eternitate însă se îngrozește („Nu de moarte mă cutremur, ci de veșnicia ei“), oscilând între moarte și viață, poetul se scutură, în cele din urmă, de gândurile sale negre, chemarea puternică a vieții, cu toate chipurile ei pândind mult mai ademenitoare, nevoia de-a trăi viața, de-a consuma mai întâi pînă la capăt bucuria de-a trăi, țîșnind triumfătoare:

„Înainte morții mele — moartea dragostei de viață“

„Poezia aceasta, spune Gherea, caracterizează „fondul prim“ al poetului. Și „fondul prim“ al lui Vlahuță, ca și al lui Eminescu, nu e nici pesimist, nici decepționist, ci mai curînd optimist. Fondul prim arată o iubire de viață, o tendință egoistă, dar naturală, de-a trăi și de-a se bucura de toate bunătățile vieții. Și pe acest fond de optimism, s-a alțoit decepționismul, datorit, cum am spus, complexului întreg al vieții sociale“.

Evident, trecerea poetului de la unele atitudini decepționiste la afirmația puternică încrederii în viață și la condamnarea vehementă a plîngăreților neputincioși, abulici, ca și la veștejirea racilelor unei societăți pe care o disprețuia, nu se va face atît de ușor. Acestui decepționism poetul îi mai plătește tribut în unele poezii ca *Dormi în pace* și *Liniste*. În aceasta din urmă, de exemplu, critica poetului lovește în plin societatea burgheză a saloanelor cu invitați eleganți și îmbuibăți, neînstare să înțeleagă și să aprecieze adevărata poezie; concluzia lui este, totuși, a unei revolte în genunchi, a unei amare și dezolante necesități a retragerii în sine.

Dar apropierea de mișcarea muncitorească l-a ajutat pe scriitor — atît pe poetul cît și pe prozatorul Vlahuță — să ajungă la o clasificare, la o lămurire tot mai remarcabilă în alitudinea sa față de societate, la o con-

cepție mai sănătoasă despre viață. De aceea, îl vom vedea pe scriitor trecînd tot mai mult de la decepționismul ca manifestare a unei revolte cu caracter general și fără perspectivă, la lovituri împotriva unor ținte precise. la vizarea unor aspecte concrete ale răului.

Dezlănțuind, în poezia *Delendum*, toată ura sa împotriva poezilor fără talent dar îngîmfați, împotriva criticilor incapabili să înțeleagă adevărata artă, apărători ai unei „arte pentru artă“ abstracte, biucind aceeași societate a saloanelor care admiră poezia „investmintată-n floricele“, poetul se declară în toată sinceritatea sa năvalnică, partizan al artei legate de viață, al vieții vii rupte din realitate și nu croită după un anumit cod. Mergînd mai departe, în vigoasă poezie *Unde ni sînt visătorii?*, după ce demască pe pseudo-poetii care cîntă în versurile lor „desperări de porunceală și dureri închiphuite“, Vlahuță condamnă ceea ce Gherea numea solitarismul artistului proletar cult și cere adevăratului scriitor să iasă din izolare și să participe la frămîntările vieții, misiunea socială a scriitorului, a artistului fiind bine determinată: poezii trebuie să fie „semnătorii generoaselor cuvinte“, mîergătorii înainte

„Îngropînd vechea durere, cu-al lor cîntec să reverse

Peste inimile noastre mîngiere și iubire —
Și cuvîntul lor profetic, inspirata lor privire
Valurile de-tuneric, despîcîndu-le în două,
Splendidă-naintea noastră să ne-arate-o lume nouă!“

Avînd destul de bine conturată în minte concepția unei arte menite să servească — fără ca aceasta să însemne însă că el se identifică întocmai cu senzualismul socialist al misiunii poetului — Vlahuță, adevărat poet-celățean, pornește să condamne, prin alte opere ale sale, cu asprime, racilele de seamă ale societății burghezo-moșierești, guvernarea bazată pe minciună și împilare, clasele conducătoare în frunte cu regele.

Ca și prietenul său Caragiale, care, în studiul *1907 — din primăvară pînă-n toamnă*, înfierase cîrdășia burghezo-moșierească, Vlahuță dovedește prin puternica poezie *1907*, o justă înțelegere a rolului monarhiei ca reprezentant al regimurilor de asupra și-o denunță în versurile de fățișă ostilitate:

„Minciuna stă cu regele la masă...
Dar asta-i cam de mulțisor poveste:
De cînd sînt regi, de cînd minciună este,
Duc laolaltă cea mai bună casă“.

Act de hotărîrită și fățișă acuzare a unei monarhii îmbuibate, străină de interesele poporului pe care-l stoarce de ultima vlagă,

1907, este, în același timp, un viguros și necruțător denunț al unei societăți clădită pe nedreptate și exploatare.

Această nemiloasă exploatare o vedea mai ales Vlahuță exercitată asupra imensei mase din lumea satelor. Situația grea a țărănimii sărace, dramele îngrozitoare din mediul țărănesc ni le prezintă Vlahuță, cu viguroasă până de scriitor realist-critic, în schițele *La arie*, *Ion* și mai ales, în *Socoteala*, condensată povestire a dramei nefericitului pâlmaș Ion, buimăcit de strania „socoteală” pe care i-o fac boierul și odioasa slugă a acestuia vătaful.

Simpatia pentru țărănimea asprită constituie contribuția pozitivă a activității lui Vlahuță, alături de aceea a lui Coșbuc, la revista „Semănătorul”, al cărui codirector a fost de la înființare (1901) timp de un an.

Influenței mișcării muncitorești îi datorește Vlahuță și atitudinea de revoltă împotriva regimului odios din cazărmile burgheziei (vezi „*In viltoare, Un vecin*, etc.), condamnarea școlii burgheze, cu regimul ei aspru, neînțelegător față de sufletul copilului (*Domnul Mogildea, Impresii de la examenele particulare etc.*), denunțarea presei burgheze, cu venalitatea și lipsa de caracter a gazetarului trepăduș sau a bătrînului ziarist versat în șantaje abil puse la cale (jurnalul din

Cîțiva paraziți, Alfred Gramulea din romanul *Dan*; Chimiță din volumul *Din goana vieții*, gazetarul din schița *Un triumfător*, etc.).

În denunțarea acestor aspecte variate pe care le prezintă orînduirea social-burgheză în instituțiile ei politice și culturale, Vlahuță se înfiltează pe același drum cu scriitorii din jurul „Contemporanului” și celorlalți publicații muncitorești, dar și cu bunul său prieten „marele Caragiale, care, de asemenea, prin momentele și schițele sale, prin comediile sale, ne-a prezentat figuri caracteristice ale corupției societății burgheze din timpul său.

Deși n-a avut o înțelegere pătrunzătoare a mersului societății, deși n-a putut întrevădea soluțiile de îndreptare, deși uneori s-a lăsat influențat de ideologia reacționară a claselor dominante din vremea sa, Vlahuță ne oferă, totuși, exemplul scriitorului de valoare, care, luptînd cu sine însuși, luptînd cu influențele negative laterale, a izbutit să găsească pînă la urmă drumul just, să-și pună scrisul în slujba poporului său, căruia, adevărat scriitor patriot, artist-cetățean, i-a închinat întreaga sa putere de muncă și căldura sufletului său. Căci trăsăturile dominante ale operei lui Vlahuță sînt cele pozitive, progresiste și tot ce are bun și valoros această operă primește astăzi întreaga noastră adunare.

BIBLIOGRAFIE

din scrierile despre viața și opera lui Al. Vlahuță

- BANUȘ MARIA: *25 ani de la moartea lui Vlahuță*. In vol.: Maria Banuș: *Din cronica acestor ani*. Articole. Pamflete, Reportaje. [Buc.], E.S.P.L.A., 1955, p. 201—209; Dobrogeanu-Gherea, C.: *A. Vlahuță*. In vol.: C. Dobrogeanu-Gherea: *Studii critice*. [Vol.] 2. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 152—186 (Clasicii romîni); Eftimiu, Victor: *Laureași post mortem*. In vol.: Victor Eftimiu: *Akademos*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1956, p. 18—28; Fărcășan, S.: *Alexandru Vlahuță*. *Scinteia*, 11.IX.53, p. 2; Galaction, Gala: *Amintiri despre Vlahuță*. In vol.: Gala Galaction: *Oameni și gînduri din veacul meu*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 87—91; Galaction, Gala: *Acolo s-ar fi cuvenit să fie mormîntul lui Vlahuță*. In vol.: Gala Galaction: *Oameni și gînduri din veacul meu*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 92—94; Ibrăileanu, G.: *Opera literară a d-lui Alexandru Vlahuță* (fragmente). In vol.: G. Ibrăileanu: *Studii literare*. Ediție îngrijită și prefațată de Savin Bratu. [Buc.], Editura tineretului, 1957, p. 147—190. (Biblioteca școlarului); Micu, D.: *Alexandru Vlahuță — cîntărețul celor mulți*. *Contemporanul*, II.IV.53, p. 1; Molho, Eva: *Aștia-s oameni*. In *Dragosloveni — satul lui Vlahuță*. *Romînia liberă*, 13.IV.58, p. 2; Perpessicius: *Alexandru Vlahuță*. 29 de ani de la moarte. In vol.: Perpessicius: *Mențiuni de istoriografie literară și folclor*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 28—40; Petrescu, Cezar: *A. Vlahuță și epoca sa*. Buc., E.S.P.L.A., 1954, 43 p. Colecția S.R.S.C., 84); Vlahuță Gheorghe: *Amintiri despre Alexandru Vlahuță*. *Gazeta literară*, 14.VII.55, p. 3.

FILE DE ISTORIE

De curînd a fost inaugurat în clădirea Uniunii Scriitorilor din Șoseaua Kiseleff, Muzeul literaturii romine „Mihail Eminescu”, instituție nouă, menită să atingă o dezvoltare complexă și să devină unul din înaltele foruri culturale ale țării.

Exponatele (manuscrite originale și reproduceri, tipărituri, publicații, fotografii, acte etc) prilejuiesc o instructivă și deosebit de interesantă incursiune în istoria literaturii și oferă în același timp o imagine a vieții sociale a poporului nostru în diferite epoci.

Să cercetăm, dacă nu filă cu filă, cel puțin capitolele de bază ale istoriei literaturii, așa cum ni le prezintă exponatele muzeului.

Inceputurile culturii românești. Datorită străvechilor relații de conviețuire cu popoarele slave, poporul român intră pe făgașul culturii prin mijlocirea limbii slavone. Mănăstirile devin focare de cultură în care limba și scrisul slavonesc sînt înșușite de către cărturarii romini. Serisul și mai apoi tiparul, folosesc la început limba slavonă. Exponatele înfățișează unele manuscrise și tipărituri din țările românești: *Liturghierul lui Macarie* (1508), *Letopisețul de la Bistrița. Învațăturile lui Neagoe Basarab către frații său Teodosie* — manual românesc de pregătire a tînărului dîmnitor.

Folosită de cărturari dar neînțeleasă de masele populare, limba slavonă nu poate satisface și cerințele sociale ale vieții de zi cu zi, a căror consemnare în scris are nevoie de limba maternă. Cîteva izvoare străine pomenește de scriitori și acte scrise în românește în sec. XV prin adoptarea alfabetului chirilic la nevoie limbii romine. Nici unul din aceste texte nu s-au păstrat, cel mai vechi manuscris românesc ajuns pînă la noi rămînînd scrisoarea lui Neacșu din 1521. Un fragment din această scrisoare este reprodus pe unul din panourile muzeului. O fotografie înfățișează Brașovul unde diaconul Coresi își desfășoară între 1559 și 1581 activitatea de traducător și tipograf în românește. Sub impulsul luptei dintre reformă și catolicism — reflex al mișcării populare de eliberare socială din Ardeal, Coresi tipărește cărțile de fond ale Bisericii în românește, înlocuind formele dialectice și arhaice ale limbii în care sînt scrise textele ce le folosesc, cu limba vorbită a timpului său. În felul acesta el contribuie hotărîtor la procesul de formare și unificare a limbii literare. Odată cu Coresi, drumul culturii și literaturii în limba națională este deschis.

Cultura și literatura română în secolul al XVII-lea și al XVIII-lea. Apropierea politică de Rusia — în lupta comună împotriva cîmpului otoman — duce la înflorirea literaturii religioase originale și la dezvoltarea limbii literare. Exponatele prezintă în original *Cazania sau Cartea românească de învațătura* (1643), principala operă a mitropolitului Varlaam, în prefața căruia este afirmată ideea originii comune a rominilor, foto-copii după *Didahiile* lui Antim Ivireanu ca și după *Psaltirea lui Dosoftei* (1673).

Insufleșiți de lupta populară de eliberare, cronicarii — oameni cu lăsați, povestitori iscușiți — făuresc primele creații originale cu caracter pronunțat literar.

Lupta pentru scuturarea jugului otoman — dusă în alianță cu poporul rus — inspiră personalitățile culturale puternice de la începutul sec. XVIII-lea ale căror opere reprezintă un pas înainte în dezvoltarea literaturii. Exponatele prezintă figurile puternice ale lui Dimitrie Cantemir, Gh. Șincai — fruntaș al Școlii ardelen. istoricul și filologul Petru Maior. Sînt expuse de asemenea, în original sau copie manuscrisă: *Hronicul vechiniei Romîno-Moldo-Vlahilor* alcătuit de Dimitrie Cantemir în Rusia ca și *Tiganiada* — epopee eroic-comică și satirică a lui Ion Budai Deleanu (1760—1820), *Cronica Romînilor și a altor neamuri* (manuscris original) la care Gh. Șincai a lucrat vreme de 34 ani și altele.

Literatura română în secolul al XIX-lea.

Frământările social-politice de la începutul sec. XIX-lea duc la înnoirea culturii, care începe să capete un caracter laic și național. În aceste împrejurări, sub influența creației populare apar primele opere literare poetice — creațiile poezilor Văcărești.

Puțin mai tîrziu, în avîntul revoluționar din epoca de la 1848, forțele progresiste se afirmă pe toate tărîmurile vieții culturale, scriitorii militează ca cetățeni și creatori multilaterali, participînd la lupta împotriva vechii orînduirii. Angajată în lupta social-politică, literatura face un salt uriaș înainte. Un panou înfățișează figurile celor mai combativi creatori ai epocii: Grigore Alexandrescu, Ion Eliade Rădulescu, Cezar Bolliac, Vasile Cîrlova, ca și principalele lor scrieri. Dar figura cea mai de seamă a întregii revoluții de la 1848, care ocupă în muzeu un loc de frunte, este Nicolae Bălcescu. Creator al unei opere pătrunsă de un cald suflu poetic, el stă în strînsă legătură ideologică cu scriitorii progresiști ai epocii, avînd o puternică înrîurire asupra creației contemporanilor ca și a celor de mai tîrziu, în sensul apropierii lor de popor și de forța creatoare a acestuia.

Un grup de exponate prezintă figura și opera marelui Vasile Alecsandri — parti-

cupant la pregătirea și desfășurarea revoluției de la 1848 și apoi la mișcarea pentru realizarea unirii și dobândirea independenței naționale — urmat de Filimon, Odobescu, Hașdeu care dezvoltă în condiții noi caracterul militant al literaturii, introducând primele accente ale realismului critic.

Și apoi trei scriitori care predomină cu uriașa lor personalitate literatura română în cea de a doua jumătate a sec. XIX: Ion Creangă, I. L. Caragiale și Mihail Eminescu.

O serie de reproduceri ni-l înfățișează pe Ion Creangă diacon (1859) sau în ultimii săi ani de viață, casa bătrânească din Humulești sau bojdeuca de la Țicău (Iași) unde Creangă l-a găzduit cîndva pe prietenul său Eminescu. Alături de file de manuscris în original sau de diferitele ediții ale lucrărilor sale, se găsește și traducerea în limba franceză a vieții și operei scriitorului Jean Boutière, ediție tipărită la Paris în 1930. Prin măiestria neîntrecută a zugrăvirii realiste a vieții poporului și prin caracterul profund popular al operei sale, Ion Creangă, unul din cei mai autentici scriitori artiști ai literaturii române, ocupă un loc de frunte în cadrul realismului românesc.

Trei panouri sînt rezervate lui I. L. Caragiale — omul și opera. Întreaga sa creație străbătută de un adînc dispreț și ură față de regimul de asuprire și exploatare. I. L. Caragiale, e un artist multilateral, dramaturg și prozator, eseist și gazetar, cel mai inspirat, mai viguros și mai necruțător critic al realităților social-politice al Romîniei timpului său. Printre exponate se pot vedea copii de pe afișele care anunță principalele creații dramatice ale lui Caragiale, în care este viu criticată societatea burghezo-moșierească. Expresie a orînduirii satirizată de genialul dramaturg, Academia Romîna respinge de la premiere volumul de teatru al lui Caragiale. În expoziție este redat în facsimil actul care consfințește această mare nedreptate. De atunci, a încolțit în mintea scriitorului gîndul exilului în străinătate căruia îi va da curs în 1904 — protest suprem în fața persecuțiilor și calomniilor repetate la care a fost supus. Un alt panou reprezintă copia coperții volumului *100 de ani de la nașterea lui Caragiale*, precum și aspecte de la diferite manifestări comemorative închinete în anii puterii populare marelui scriitor

Două panouri

a cărui operă a fost păstrată în sensul ei adevărat de clasa muncitoare și redată întregului popor în anii regimului democratic-popular.

La loc de înaltă prețuire sînt expuse numeroase fotografii, manuscrise, tipărituri care vorbesc despre Mihail Eminescu, cel mai mare liric al poporului român și una din figurile de frunte ale liricei universale. Un grup de fotografii redau locurile în care poetul și-a petrecut copilăria, adolescența. Iată, de pildă, casa părintească de la Ipotești, azi muzeu memorial sau interiorul școlii primare din Cernăuți, unde a învățat poetul, ca și casa lui Aron Pumnul din Cernăuți unde a fost de cîteva ori găzduit.

Manuscrisele expuse vorbesc de începuturile de creație ale poetului. În anul 1865, la Cernăuți, Eminescu scrie cele dintîi poezii. Prima lucrare publicată este oda *La mormîntul lui Pumnul*; urmează apoi debutul propriu-zis cu poezia *De-aș avea*. Sub influența literaturii socialiste urmărit cu mult interes în anii de studiu de la Viena și Berlin și a evenimentelor istorice ale Comunei din Paris (1871) Eminescu scrie marele poem *Împărat și Proletar*. O copie după manuscris redă una din variantele poemului intitulată *Umbre pe pînza vremii*. De altfel, în creațiile ce se desăvîrșesc în perioada bucureșteană, Eminescu își exprimă în diferite sensuri profundul dezacord cu lumea și orînduirea burghezo-moșierească în sinul căreia a fost nevoit să viețuiască. Străbătută de năzuința înțelegerii superioare a lumii, de neconținută căutare a adevărului, opera lui M. Eminescu sparge percepțiile și formele poetice învechite și

un aspect din muzeu

crează, în același timp, modelul limbii literare folosite pînă în zilele noastre.

Sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Adîncirea antagonismelor de clasă și frămîntările maselor populare care vor culmina cu marea răscoală de la 1907, se reflectă puternic în literatură prin dezvoltarea realismului critic. Și rînd pe rînd sînt evocate în muzeu figurile acelor care prin opera lor aduc o contribuție însemnată la dezvoltarea realismului critic: Constantin Dobrogeanu Gherea, întemeietorul criticii științifice, marxiste; poetul Teodor Neculță a cărui poezie constituie expresia directă a luptei proletariatului; Ion Slavici, Gli. Cosbuc, Alexandru Vlahuță. Imensa tragedie a țărănimii răscolute din 1907, are un răsunset puternic și prelungit în literatură, toți scriitorii contemporani și viitori de seamă, alăturîndu-se poporului asuprit și ridicîndu-se cu vigoare împotriva exploataților. Ștefan O. Iosif, Panait Cerna, V. Demetrius, Panait Istrati, N. D. Cocea arată în creațiile lor pe țaranul răscolat și își exprimă durerea față de criminala represiune a răscoalelor, menținînd în același timp trează conștiința revendicărilor muncitorești.

Imagini din viață, manuscrise și lucrări tipărite înfățișează pe Mihail Sadoveanu, Sadoveanu, clasicul în viață al literaturii romîne, cel care în decurs de 60 de ani a creat cel mai impunător monument literar al poporului român — o vastă operă originală, însuflețită de o profundă dragoste, înțelegere și prețuire a poporului cu trecutul său legendar.

Perioada anilor 1920—1933. Sub influența luptei populare condusă de P.C.R. se desfășoară o amplă producție epică. Pe aceste file de istorie se înscriu numele lui Liviu Rebreanu care prin creațiile sale *Ion, Răscoala*, contribuie hotărîtor la dezvoltarea realismului critic; Camil Petrescu; Cezar Petrescu a cărui operă în partea ei cea mai valoroasă, aduce o contribuție însemnată la dezvoltarea romanului social românesc în perioada dintre cele două războaie mondiale.

Urmează perioada întunecată de fascizare a țării, de pregătire și desfășurare a războiului agresiv antisovietic (1930—1944). Sub influența directă a luptei dusă de clasa muncitoare, condusă de P.C.R., scriitorii vîrstnici și tineri, formați sub îndrumarea partidului își pun condeul în slujba năzuințelor poporului, în lupta antifascistă și antirăzboinică. În muzeu sînt evocate figurile lui Al. Sahia — scriitorul devotat cauzei proletariatului; A. Toma, a cărui poezie combativă este inspirată din lupta clasei muncitoare; Geo Bogza care prin reportajele sale din viața muncitorilor și a maselor asuprite contribuie la formarea unui puternic spirit antifascist; Mihai Beniuc — militant al scrisului progresist de la primii săi pași în literatură.

Deosebit de evocator este panoul Tudor Arghezi — poetul care se situează pe primul loc al liricii romîne din perioada dintre cele două războaie mondiale și pînă în zilele noastre.

Ultima parte a muzeului prezintă literatura nouă din R.P.R. Scriitori romîni și scriitori aparținînd minorităților naționale, se dezvoltă în împrejurările noi, create prin eliberarea țării de către armata sovietică și prin lupta forțelor patriotice conduse de P.C.R. — în directă legătură cu efortul maselor populare spre construirea socialismului și apărarea păcii, cu întreaga revoluție social-culturală ce se desfășoară în anii orînduirii noi, democrat-populare.

Vizitatorii Muzeului literaturii romîne „Mihail Eminescu” au prilejul totodată să admire și expoziția închinată centenarului Barbu Delavrancea, întia expoziție cu caracter retrospectiv din seria pe care muzeul intenționează să le organizeze.

Probleme de gestiune bibliotecară

DUMITRU MUSTER

Se împlinesc zece ani de la reforma învățământului pe baza legii din august 1948.

Această reformă a influențat și sectorul bibliotecilor, determinând înnoirile și salturile cunoscute. Amintim organizarea rețelelor de biblioteci, creșterea numărului acestora, dotarea lor spre a face față sporului impresionant al numărului de cititori și de volume consultate etc. Menționăm și succesele obținute în ridicarea nivelului muncii bibliotecare prin școli și cursuri de perfecționare, publicații de specialitate, constituirea Asociației bibliotecarilor, consfătuiri, congrese.

Aceasta e o sumară înșirare a citorva aspecte mai însemnate ale repercușiunilor revoluției culturale în bibliotecă.

Trebuie să recunoaștem însă că cu tot sporul cantitativ și cu toate perfecționările calitative, multe biblioteci n-au putut face față în întregime sarcinilor de conservare a fondului de publicații. Afluența în biblioteci a valurilor de cititori însetați de cultură și grăbiți să ajungă la carte, nu le-a găsit totdeauna pregătite să apere bunul obștesc de zelul greșit al unora sau chiar de ușurința necinstită a altora. Bibliotecile nu au avut suficient personal spre a supraveghea circulația cărților. Se găsesc cititori iresponsabili care subliniază textul, îndoie paginile, strică legătura, sustrag pagini în întregime. Extinderea împrumuturilor a cauzat cărților o uzură mai mare. Nu sînt rare cazurile cînd un volum e plimbat din loc în loc și de multe ori plimbarea se face prin cantine, magazine, cinematografe, etc., fără să mai punem la socoteală sorții de a nu mai reveni în depozit. Uneori o carte ieșită din biblio-

tecă dispare dimpreună cu împrumutătorul care-și schimbă slujba și domiciliul fără să anunțe biblioteca.

Să servești cît mai mulți cititori implică existența unor mijloace corespunzătoare: cadre suficiente și pregătite, organizare (garde-robă, supravegherea sălii de lectură și a depozitului) instrumente cît mai perfecte pentru controlul circulației cărților și a cititorilor. Și nu toate bibliotecile — în special cele mici și medii — n-au putut avea toate acestea. De aceea, credem că e cazul să privim cu mai multă atenție această problemă. Să discutăm, în general, *problemele de gestiune bibliotecară*.

Pornind de la asigurarea bazei materiale, trebuie să vorbim întii despre local. E un fapt cunoscut că bibliotecile au uneori localuri improvizate; puține sînt acelea pentru care s-au clădit localuri speciale și, mai ales, pentru al căror plan arhitectonic a fost consultat și un bibliotecar ca să facă propuneri de amenajare, din punct de vedere biblioteconomic. E clar că, sub aspectul care ne interesează, al gestiunii, depozitele trebuie să fie singure, separate de sala de lectură; în depozit să nu poată intra decît bibliotecarul-gestionar. Nu pot fi apărute publicațiile și nu poate exista responsabilitate legală pentru bibliotecar, dacă în depozit se poate intra și în absența sa; dacă dulapurile sînt în sala de lectură, fără lacăte bune, și în sală se țin ședințe, serbări, cursuri, în lipsa bibliotecarului.

Un factor care asigură o bună gestiune este bibliotecarul.

Se vorbește de pregătirea sa culturală și profesională, dar trebuie să se țină seamă de faptul că bibliotecarul trebuie să fie și un

om ordonat, un bun gospodar. El e dator să se îngrijească în mod practic de conservarea publicațiilor (felul cum sînt depozitate, securitatea și condițiile igienice ale depozitului, repararea stricăciunilor), de urmărirea împrumuturilor, de chipul cum îngrijesc cititorii cartea pe care o citesc și de alte mici probleme gospodărești, a căror neglijare dăunează cărților și aduce prejudicii în ordinea gestiunii.

Tot în legătură cu cadrele, e cazul să menționăm că numărul lucrătorilor dintr-o schemă, ar trebui socotit în funcție de munca de servire a cititorilor și ținându-se seama, mai ales, de cifrele medii de activitate. Să se calculeze vremea necesară pentru supravegherea lecturii, pentru controlul cărților restituite, pentru urmărirea împrumuturilor. Să se ia în considerație cifrele maxime ale activității știind că momentele de aglomerație — cînd personalul sălii de lectură este biruit de masa solicitanților — profită răuvoitorii.

În sfîrșit, a fost dăunătoare de multe ori schimbarea bibliotecarilor de la un loc de muncă la altul. Lipsa de stabilitate a făcut să se piardă firul de urmărire a împrumuturilor, uneori chiar adresele lor.

În paguba gestiunii este și *funcționarea neînteruptă a bibliotecilor*. Cel puțin unele biblioteci (spre ex. din învățămîntul superior care au și studenți fără frecvență) sînt obligate, prin prezența la cursuri și examene a unor grupe de cititori în perioadele de vacanță, să fie în activitate continuă. Acestora nu le rămîne vremea necesară pentru punerea la punct a depozitelor și revizie inventarială.

Pagube însemnate provoacă bibliotecilor faptul că circulația mare se face cu *cărți nelegate*. Din această cauză uzura este accelerată, volumele se rup, își pierd filele. Și *lipsa de dulapuri și rafturi*, care să cuprindă toată zestrea bibliotecilor, încurcă gestiunea.

Problema însemnată a recuperării împrumuturilor, ar fi mult ușurată dacă s-ar stabili o *procedură simplă de urmărire*. Ar fi utilă o dispoziție legală ca instituțiile să poată reține automat valoarea împrumu-

rilor nerestituite de salariații lor la cererea oricărei bibliotecă formă simplă la care să se ajungă fără pierdere de vreme și cheltuielă care depășește de multe ori paguba.

O interesantă problemă de gestiune o pune *regimul contabil al cărții*. Dispozițiile legale o socotesc „mijloc de bază” — adică ceva din categoria clădirilor și mașinilor industriale; dispozițiile mai recente au schimbat denumirea de „mijloc de bază” în aceea de „mijloace fixe”. „Mijloc fix” nu poate fi cartea care trece din mînă în mînă, de la o zi la alta și-și pierde curînd viața sau valoarea. Părerile contabililor că s-au văzut cărți care au durat sute de ani, ceea ce nu e cazul unor clădiri și mașini, nu se potrivește cărților de circulație curentă; cărțile care au înfruntat secole au fost ținute sub cheie, sînt tratate științific pentru a-și prelungi conservarea și arătate numai vizitatorilor, ca orice obiect de artă sau monument.

Schimbarea denumirii contabile a cărții ar aduce simplificarea formelor de scădere din inventar pentru cazurile de uzură, ieșire din interesul cercetărilor, schimbul de dublete, etc. Potrivit normelor actuale, fiind „mijloc de bază” pentru scăderea unei broșuri de 0,50 lei, trebuie aprobare superioară.

În aceeași ordine contabilă, o chestiune care poate fi pusă este a stabilirii unui *procent de manco* la circulația cărților. Așa cum există pierderi la transporturi de materiale, la mutări, la mînuirea unor materiale alterabile, tot astfel ar trebui prevăzut și la mutațiile prin care trec cărțile, în condițiile nesatisfăcătoare de localul, securitate, etc.

Am înșirat numai cîteva din problemele privind gestiunea în bibliotecă. Mai pot fi și altele.

Cred că este util ca ele să fie puse în discuția forurilor bibliotecare, spre a depune toate eforturile pentru securitatea cărților din biblioteci, acest important avut obștesc.

Am înlătura astfel răminteri în urmă care distonează cu succesele muncii bibliotecare propriu-zise.

DIN VIAȚA UNEI BIBLIOTECI ȘCOLARE

VERDEȘ ELVIRA

biblioteca bibliotecii școlii medii nr. 1
Timișoara

La biblioteca școlii medii nr. 1 din Timișoara lucrez numai de 8 luni. La venirea mea biblioteca a avut 50 de cititori. În acest interval am reușit să înzecesc numărul cititorilor; astăzi numărăm ca cititori 521 elevi și profesori ai școlii. N-a fost lucru ușor să ajung la acest rezultat. Aș dori să prezint în cele ce urmează câteva aspecte din munca mea și să arăt și unele metode pe care le-am întrebuițat.

Ținând o legătură strinsă cu diriginții claselor, mi-a fost posibilă cunoașterea programei școlare — ceea ce este obligatoriu în munca fiecărui bibliotecar școlar; în același timp m-am putut informa și asupra situației la învățătură a elevilor și să cunosc progresele realizate de ei în acest domeniu.

Particularitățile de vîrstă, curiozitățile și setea lor de noutate mă preocupă foarte mult. Cunoșcînd pe fiecare, datorită mai ales convorbirilor ce le întreprin cu ei în timpul recreațiilor, sau cînd vin după cărți la bibliotecă, m-am apropiat mult de un mare număr de cititori și le-am cîștigat încrederea. Aceasta, cred eu, a contribuit ca numărul cititorilor la bibliotecă să fie aproape egal cu cel al elevilor care frecventează școala.

Cunoașterea de către bibliotecar a fondului de cărți constituie un factor însemnat în munca bibliotecii. Pentru aceasta am inventariat și organizat fondul de cărți, ceea ce a cerut o muncă de săptămîni de zile, întrucît biblioteca noastră are 7000 de cărți.

O acțiune care a adus mulți cititori bibliotecii este *consultația asupra cărților citite*, metodă pe care o practic cu rezultate multumitoare. Consultația se desfășoară în prezența unui grup de cititori, mai mult sau mai puțin numeros, care au citit și au studiat aceeași carte. Aceștia li se dau îndrumări asupra justei interpretări a subiectelor, a problemelor și a eroilor principali descriși în cărțile respective. Este un prilej binevenit pentru a constata gradul de înțelegere și de cultură a fiecăruia din ei, în funcție de care le putem recomanda alte cărți.

Sala bibliotecii

În ceea ce privește îndrumarea lecturii cititorilor, am ajuns la convingerea că e mai bine să categorisesc pe cititori după ciclul de învățămînt pe care-l urmează,

adică în ciclul I, II și mediu, respectiv copii și tineret. Intrucît la copii (în clasele I—IV, ciclul I) procesul de învățămînt pune accentul pe dezvoltarea unei imaginații vii și bogate, firește că este necesar ca și lectura lor să fie dirijată în acest sens. Potrivit acestor sarcini, recomand elevilor din ciclul I, basme și povestiri de Ion Creangă, George Coșbuc, Nina Cassian, Ch. Perrault, Frații Grimm, Cezar Petrescu ș.a. Practica a dovedit că elevii cititori buni care au consultat numeroase cărți, posedă un spirit de observație mai dezvoltat și un bagaj mai bogat de cuvinte. Cititorii mei Avrigeanu Simion cl. III-a, Weis Gh. cl. IV-a, Istvan M. cl. IV-a, îmbogățindu-și lectura, a reușit să-și îmbunătățească situația la învățătură.

Tinerii cititori din ciclul II (elevi din clasele V—VII) și medii (cl. VIII—X) au la dispoziția lor materiale bogate și utile care influențează în mod pozitiv dragostea de țară, interesul lor pentru frumusețile patriei, pentru marile figuri ale istoriei noastre. Aceste cărți deschid orizonturi mai largi și contribuie la completarea cunoștințelor în diferite domenii de cultură generală. Clasicii romîni din cadrul și înafara programei școlare, clasicii literaturii universale și sovietice, reprezintă, fără îndoială, o sursă nesecată în educarea tineretului școlar. Colecția „Cutezătorii” și „Meridiane”, operele lui Dickens, Marck Twain, Jules Verne, etc., sînt cele mai căutate și cu nesaț citite.

Circulația cărților este destul de multumitoare dacă ținem seama de faptul că zilnic împrumutăm cititorilor noștri 70—80 de cărți.

O lipsă serioasă în munca noastră se resimte la aprovizionarea cu cărți care s-au epuizat și nu se mai retipăresc. Astfel ne lipsesc cărțile și broșurile de mecanică și lucru manual, foarte necesare pentru politehnizarea învățămîntului. La fel nu putem satisface în suficientă măsură, pretențiile și necesitățile cititorilor din ciclul mediu care au nevoie de operele dramaturgilor, prozatorilor și poezilor care au apărut în literatura noastră după 23 August 1944. Aceasta se datorește faptului că la timpul său multe cărți necesare n-au fost procurate, iar astăzi fiind epuizate, n-avem posibilitatea să le cumpărăm.

Intensificînd și mai mult legătura cu cititorii mici și mari și completînd fondul de cărți al bibliotecii după necesitățile ce se ivesc, sînt convinsă că elevii cursurilor de zi și cel seral, vor deveni fără excepție cititorii bibliotecii noastre.

O PREOCUPARE CONTINUĂ

În ansamblul activității multilaterale desfășurate de biblioteca noastră, un loc de frunte îl ocupă munca cu cititorii copii.

În cadrul articolului de față vom căuta să înfățișăm pe scurt unele aspecte ale muncii pe care o depunem pentru îndrumarea lecturii micilor cititori.

S-a încetățenit în biblioteca noastră obiceiul ca, bibliotecarul să stea de vorbă cu fiecare cititor pentru a putea cunoaște puterea de înțelegere a fiecăruia și preferințele lui. Observațiile bibliotecarului sînt menționate la rubrica respectivă de pe fișele cititorilor, ceea ce permite o deservire diferențiată în funcție de criteriile amintite mai sus. Dar noi nu ne mulțumim numai cu atât. Ne străduim ca, pe baza discuțiilor pe care le înfiripăm cu micii cititori la restituirea cărților să urmărim în ce măsură acestea au fost înțelese, intervenind acolo

unde este cazul pentru lămurirea problemelor neclare sau insuficient sezizate.

În ciuda eforturilor noastre, în munca de îndrumare a lecturii copiilor se făcea totuși resimțită lipsa cataloagelor. În special în orele de aglomerație, bibliotecarul nu-și mai putea îndeplini rolul lui de îndrumător al lecturii. De aceea, noi ne-am îndreptat atenția spre întocmirea unor cataloage cât mai judicios alcătuite.

Actualmente există un catalog alfabetic ilustrat pentru copii între 7—10 ani și un catalog alfabetic și sistematic pentru copii între 10—14 ani. În alcătuirea cataloagelor pentru prima grupă noi am căutat ca fișele acestuia să fie cât mai artistice lucrate. Fiecare fișă este frumos ilustrată, ilustrația reprezintă un personaj sau o scenă din cartea respectivă, iar titlul este scris mare și într-o formă grafică atrăgătoare.

Pe baza cataloagelor am trecut la întocmirea planurilor de lectură. La alcătuirea lor ne-am orientat după preferințele cititorilor, urmărind totodată și completarea cunoștințelor căpătate în școală prin recomandarea cărților specifice în programa analitică. În ceea ce privește manifestările de masă, noi ne-am străduit să îmbinăm utilul cu plăcutul, adică acțiunile organizate să fie atractive, dar totodată instructive. Reușite din acest punct de vedere s-au dovedit cele două concursuri de cuvinte încrucișate organizate până acum. Primul, intitulat *Din lumea basmelor* a fost organizat cu ocazia vizitării bibliotecii de către un grup de 82 eleve din clasele a III-a ale școlii nr. 82 de fete din raion; cel de al doilea *Scritorii patriei noastre* s-a ținut în timpul carnavalului organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului. În cadrul acestor concursuri copiii trebuiau să recunoască autorul unei cărți, să numească titlul sau un personaj dintr-o carte. Ținem să amintim că noi nu ne-am mărginit numai la identificarea cuvântului respectiv, ci, pe baza lui am lărgit discuția, căutând să aflăm astfel ce cunoștințe aveau copiii despre un anumit autor și despre cărțile lui, etc.

De mult răsunet s-au bucurat în rândul copiilor concursurile „Drumeții veseli” după modelul celor organizate de Radiodifuziunea română. Primul concurs de acest gen a fost axat pe cartea de literatură științifico-fantastică mult prețuită de micii cititori. Tema aleasă a fost *Pe urmele lui Jules Verne*, bibliografia rezumându-se la 5 dintre cărțile marelui povestitor.

În vederea unei cit mai bune reușite, colectivul a depus o muncă asiduă pentru pregătirea concurenților. Odată cu discuțiile purtate asupra cărților indicate, observând că, în general, copiii, urmăresc mai mult desfășurarea acțiunii, trecând prea repede peste anumite fapte cu caracter științific, am atras atenția concurenților că întrebările puse nu se vor referi numai la acțiunea romanului respectiv, ci îndeosebi, la explicarea științifică a unor fapte expuse de Jules Verne în romanele sale.

În ziua concursului, sala în care s-a ținut manifestarea a fost prea mică pentru cei dornici să participe. Ceea ce ne-a bucurat mai mult au fost răspunsurile participanților care au dovedit o pregătire temeinică și adâncirea problemelor puse de autor în cărțile respective. A plăcut mult atât concurenților cit și spectatorilor ideea de a înlocui recunoașterea unor personaje din carte, nu pe baza textului, ci pe baza apariției pe scenă a eroului respectiv, în costumul descris de autor. Astfel, au apărut pe scenă, fiind repede identificați de participanți Andromica Starcos din *Arhipelagul în flăcări* și Benedict din *Căpitan la 15 ani*. Spre marea noastră mulțumire numeroase școli din raion ne-au solicitat să mai organizăm asemenea concursuri.

Sintem convinși că mergând pe această linie pe care am pornit, vom reuși să facem din cititorii noștri, prieteni devotați ai cărților din care vor ști să aleagă totdeauna tot ce este mai folositor și mai bun.

IOANA ARSUREANU și I. IONESCU
din colectivul bibliotecii raionale nr. 10
București

OBSERVAȚII ASUPRA LUCRĂRII:
REGULI PENTRU DESCRIEREA
PUBLICAȚIILOR *

C. HOLBAN

Ediția unui manual pentru descrierea publicațiilor în cataloagele de bibliotecă preocupă de mai multă vreme pe bibliotecarii din țara noastră. O asemenea lucrare e destinată să servească, nu numai ca îndrumător practic în problemele catalogării, dar și ca instrument prin care să fie asigurată unitatea de lucru în bibliotecă, condiție primordială pentru o deslășurare organizată a muncii de bibliotecă și a activității bibliografice în general. Acest gol în literatura noastră bibliotecară a încercat să-l umple Biblioteca Centrală de Stat. Pornind de la proiectul de „Reguli unitare”, întocmit în 1953 de Direcția bibliotecilor și introdus cu titlu experimental în bibliotecile de masă, un colectiv de bibliotecari format din tovarășii: Mircea Tomescu, Gh. Pănuță și Simona Iancovici, consultând și lucrători din alte biblioteci, dintre care unii și-au spus părerea și în presa de specialitate, a scos de curind de sub tipar un volum de „Reguli pentru descrierea publicațiilor”.

După cum rezultă și din titlu, lucrarea nu se ocupă de toate problemele catalogării, ci numai de descrierea publicațiilor, atât pentru bibliotecile de masă, cât și pentru bibliotecile de specialitate. Materialul cuprins în manual este împărțit în paragrafe, grupate în șase capitole, după problemele mai importante sau după natura publicațiilor supuse descrierii. Capitolele mai dezvoltate au și subcapitole. În primul capitol sînt expuse principiile și regulile generale ale descrierii. Urmează apoi, în capitolele II—IV, reguli pentru notarea elementelor bibliografice în descriere, reguli pentru descrierea unor publicații speciale (antologii, culegeri, prelucrări, adaptări, enciclopedii, dicționare, extrase, albume, atlase, texte muzicale etc.), reguli pentru descrierea publicațiilor în mai multe volume și a colecțiilor. Capitolul V este consacrat descrierii publicațiilor periodice, iar capitolul VI cuprinde reguli pentru descrierea analitică a publicațiilor cu caracter poligrafic (periodice și cărți).

În ce privește cuprinsul și structura lucrării, credem că ar fi fost mai potrivit, dacă, într-un capitol inițial sau într-un

preambul, ar fi fost expuse principiile generale care stau la baza regulilor din manual. Este adevărat că primul capitol începe cu un subcapitol intitulat „Principii generale”, dar, cu excepția doar a problemei unității regulilor descrierii, singura care se încadrează în categoria principiilor generale, acest subcapitol se ocupă exclusiv de regulile generale ale descrierii, care nu trebuie confundate cu principiile. Nefăcînd o distincție clară între aceste două noțiuni, autorii manualului au încadrat „principiile generale” într-un capitol consacrat *regulilor generale* ale descrierii, cu alte cuvinte au subordonat principiile regulilor, ceea ce din punct de vedere logic constituie o eroare. O expunere, chiar dacă nu exhaustivă, dar în orice caz ceva mai cuprinzătoare și sistematică a principiilor generale, pe lângă avantajul pe care l-ar fi prezentat pentru claritatea lucrării, ar fi constituit o bază de orientare pentru rezolvarea problemelor care formează obiectul manualului.

Deși scopul principal al colectivului de elaborare a fost să facă din lucrare, așa cum se spune în Cuvîntul înainte, „un ghid practic permanent al catalogatorilor din bibliotecile publice”, modul în care a fost concepută lucrarea dovedește că s-a ținut seama într-o anumită măsură și de unele din cerințele bibliotecilor științifice. Acest lucru este și spus de altfel, într-un mod mai mult sau mai puțin direct, în Cuvîntul înainte.

Intocmirea unor reguli de descriere a publicațiilor, comune pentru toate categoriile de bibliotecă, nu este o problemă simplă, deoarece nici materialul supus descrierii, nici funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească cataloagele și, implicit, nici caracterul acestora din urmă nu sînt absolut la fel în toate bibliotecile. Pentru soluționarea acestei probleme, în unele țări au fost editate reguli de descriere separate și pentru bibliotecile de masă și pentru cele științifice. Urgența cu care se pune la noi problema a făcut probabil ca o asemenea soluție să fie întîmpinată cu rezerve și de aceea s-a recurs la o formulă de compromis. S-a întocmit un manual care să răspundă în primul rînd la cerințele bibliotecilor publice, considerate la un nivel ceva mai înalt, decât la acela spre care trebuie să tindă în general bibliotecile de masă, în dezvoltarea lor. În cuprinsul manualului, s-au dat însă și unele explicații suplimentare pentru bibliotecile științifice.

De la bun început trebuie să precizăm că, deși în principiu soluția poate fi acceptabilă,

*) [București], Editura de Stat didactică și pedagogică 1958, 174 p (Biblioteca Centrală de Stat a R. P. R.).

În fapt lucrarea nu și-a atins, decât într-o mică măsură, scopul, din acest punct de vedere. Explicațiile suplimentare din manual, privitoare la bibliotecile științifice, sporadice și nu întotdeauna suficient de limpezi, sînt departe de a răspunde la problemele multiple și adesea destul de complexe pe care le ridică descrierea materialului în cataloagele acestor biblioteci. Pe lângă aceasta, dacă unele capitole sînt ceva mai dezvoltate, altele cum sînt, bunăoară, cele privitoare la notarea datelor publicării, la descrierea publicațiilor periodice etc., se limitează la aspectul general al problemelor, la cazurile cele mai obișnuite pe care le întâlnim în descriere. Să nu pierdem din vedere, bunăoară, că volumul II din *Edințe pravila* este consacrat în întregime descrierii publicațiilor periodice (care în manualul nostru nu ocupă decât un singur capitol de 9 pagini).

Dacă utilitatea practică pentru catalogatori a manualului depinde, în ce privește diferitele categorii de biblioteci, în mare măsură de limitele pînă la care sînt dezvoltate regulile descrierii, valoarea lui ca instrument de asigurare a unității de lucru în biblioteci este, mai presus de toate, în funcție de calitatea regulilor, de faptul dacă, la întocmirea lor, problemele descrierii au fost analizate judicios, în raport cu situația existentă în bibliotecile noastre, dacă soluțiile la care s-a ajuns reprezintă o armonizare a cerințelor de inovare și a sugestiilor venite din experiența altor biblioteci cu realitățile din bibliotecile noastre și îndeosebi din acele biblioteci care au tradiție de muncă mai îndelungată.

Colectivul de elaborare a manualului a ținut oarecum seama de aceste cerințe, s-a străduit să le satisfacă și, în linii generale, a reușit. Problemele de cea mai mare importanță pentru unitatea cataloagelor, cum sînt cele privitoare la: folosirea ortografiei în descriere, la criteriile pentru stabilirea formei numelui autorului ș.a.m.d. au fost, după părerea noastră, rezolvate just, în ceea ce au esențial. Privit sub acest raport manualul, în totalitatea lui, reprezintă un oarecare progres față de proiectul de reguli din 1953.

Deși modul cum au fost rezolvate în general problemele este acceptabil, manualul conține și unele soluții discutabile. Nu ne putem explica, bunăoară, de ce la numele autorilor latini, în loc de formele clasice pe care le cunoaștem din școală și care s-au răspîndit la noi, se recomandă pentru bibliotecile de masă niște forme ciudate ca: Cezar, Iuliu Ca:u (ordinea părților din acest nume e de fapt alta); Ovidiu Naso, Publiu; Vergiliu Maro, Publiu etc., care n-au circulat, în cultura noastră, decât poate în

mod excepțional. Este drept că în literatura noastră (cum se întîmplă de altfel și în alte literaturi) întîlnim și forme ale acestor nume adaptate la spiritul limbii române ca: Ovidiu, Horațiu, Vergiliu (mai puțin Vergiliu), dar ele privesc exclusiv partea principală a numelui, care, în asemenea cazuri, se folosește de regulă singură, fără părțile adiacente. Recomandarea unor asemenea forme, care ne aduc aminte de cele folosite în literatura noastră de la începutul veacului trecut, era cu atât mai puțin potrivită cu, cît venea în contradicție cu o indicație dată în Cuvîntul înainte al manualului, după care forma numelui autorului trebuie să fie aceeași în bibliotecile de masă și în cele științifice. (În treacăt fie spus, nu știm dacă specialității din domeniul lingvisticii ar fi de acord cu paralela ce se face în pasajul respectiv din manual, între structura numelor românești de persoane și a celor latine).

În altă situație se găsesc, din punctul de vedere care ne interesează aici, autorii clasici greci, al căror nume, spre deosebire de al autorilor latini, este format, de regulă, dintr-un cuvînt. Unele forme mai răspîndite ale numelui acestor autori ca: Herodot, Eschil, Homer, Esop etc., au căpătat circulație și în literatura științifică și ca atare ar putea fi recomandate, cu prudență bineînțeles, pentru toate categoriile de biblioteci.

O altă regulă cu care nu putem fi de acord este aceea, după care, la trecerea numelui autorului în vedetă, trebuie omisă virgula între nume și pronume, atunci cînd ele apar pe carte în ordine inversată, cum ne-am obișnuit să spunem, adică, cu numele (de familie) înaintea pronumelui (cum e cazul, bunăoară, la autorii maghiari, la unii autori romîni ș.a.). Aici virgula nu are rolul de a arăta că s-a făcut inversarea, ci de a distinge acea parte a numelui autorului care constituie cuvîntul de ordine pentru clasarea în cataloage a fișelor. Este adevărat că virgula nu se pune la numele autorilor chinezi, coreeni etc., dar în cazul lor, la clasare, cel puțin în bibliotecile noastre, se iau în considerație toate părțile componente ale numelui, ca și cum acesta ar fi format dintr-un singur cuvînt. Lipsa virgulei între numele și pronumele autorului scos în vedetă, poate da ocazie la complicații și greșeli în cataloage și de aceea regula respectivă trebuie privită cu toată rezerva. De altfel indicația asupra neîntrebuințării virgulei în cazurile amintite nici nu este urmată în chip consecvent, în toate variantele exemplului din manual, care a prilejuit această recomandare (vezi exemplele fig. 81, 82 și 83, pag. 58—59).

Obiect de discuție poate constitui, după părerea noastră, și regula privitoare la menționarea tipografiei în descriere, în toate cazurile când lipsește editura, sau a lipsei editurii, atunci când pe carte nu figurează nici tipografia nici editura. Pentru o epocă mai veche, când tipografia juca un anumit rol cultural, când ea purta oarecum răspunderea pentru editarea cărții, menționarea tipografiei în descriere este indicată și chiar necesară. Pentru timpurile noastre însă, când aceste funcții au trecut pe seama editurilor, când rolul tipografiei în scoaterea publicațiilor este de natură pur tehnică și când, datorită mijloacelor moderne de multiplicare aceeași lucrare poate fi imprimată la mai multe tipografii, notarea tipografiei în descriere, cel puțin pentru unele categorii de publicații, ni se pare inutilă. Nu sîntem nici pentru menționarea lipsei editurii în descriere. Editura, în accepția actuală a cuvîntului, nu este un element bibliografic obligatoriu pentru toate cărțile, cum sînt, de pildă celelalte date ale publicării (locul și anul), deoarece se știe că multe cărți apar, fără să fie scoase de edituri. Dacă editura ar fi totdeauna obligatorie, lipsa ei, la cărțile apărute în epoca modernă, ar trebui menționată în descriere, în toate cazurile, indiferent dacă tipografia este sau nu notată pe carte. Problema nu este însă atît de simplă, fiind seama de evoluția pe care a suferit-o această instituție, nu numai în ce privește denumirea, dar și în ce privește rostul ei, funcțiile pe care le îndeplinește.

Ca să încheiem cu această categorie de observații, ne mai oprim la un singur caz, deși ar mai fi și altele de discutat. Regulile preconizează că, atunci când forma de pe carte a numelui autorului diferă de cea acceptată de bibliotecă pentru a fi scoasă în vedetă, forma de pe carte să se treacă la începutul primului rînd din descriere (vezi paragraful 31, pag. 46). După părerea noastră, era mai potrivit ca, în asemenea cazuri, să se țină seama de locul unde numele autorului figurează pe carte și, ca afare, să se noteze în descriere, fie înaintea titlului, fie după titlu, fie chiar în cuprinsul titlului.

În altă ordine de idei, ținem să menționăm că unele probleme pe care le ridică descrierea publicațiilor în cataloagele de bibliotecă — avem în vedere cataloagele bibliotecilor publice — nu sînt deloc tratate, sau sînt tratate insuficient în manual. Nu se dă, bunăoară, nici o explicație pentru cazurile când, la cărțile anonime, cuvîntul de ordine la care se clasează fișa și care trebuie ortografiat după normele în vigoare, diferă de forma de pe carte (care poate fi ortografiată în alt chip). Probleme se pot ridica aici nu numai în legătură cu ortografia, dar și cu situația sau forma gramaticală a cuvîntelor (care părți de vorbire, de exemplu,

pot forma singure cuvîntul de ordine și care nu?; care formă, cea articulată sau cea nearticulată se ia în considerație pentru formarea cuvîntului de ordine la substantive, în cazul când nu se folosesc ambele forme?; cum se formează cuvîntul de ordine la titlurile care încep cu cifre? ș.a.m.d.). Era bine, dacă autorii își puneau asemenea probleme și încercau să ajute pe bibliotecari la rezolvarea lor. Se evitau poate, în acest caz, recomandări generatoare de confuzie și dezorientare ca cea din josul pag. 12, în care se preconizează că, dacă primul cuvînt din titlu „este alcătuit numai din cîteva sunete”, în vedetă se vor trece „două sau trei cuvinte”.

Ținînd seama tot de nevoile bibliotecilor de masă, socotim că era necesar ca, la caracterizarea cantitativă a cărților, să se dea o explicație, sau cel puțin un exemplu, pentru cazurile, când există ilustrații și în text și în afara textului. Ar fi trebuit de asemenea date lămuriri asupra modului cum trebuie să se procedeze atunci, când se completează în vedetă pronumele unui autor notat pe carte cu inițială sau nenotat de loc, dacă trebuie sau nu, în asemenea cazuri, să se închidă în paranteze drepte partea completă, să se treacă forma de pe carte în descriere ș.a.m.d. În slîșit, erau necesare și indicații privitoare la folosirea în vedetă a titlurilor profesionale, academice etc. ale autorilor, pe care le întîlnim în unele exemple din manual.

Lucrarea publicată de Biblioteca Centrală de Stat are caracterul unui manual menit să ajute pe bibliotecari la descrierea publicațiilor în cataloage. Ca o asemenea lucrare să-și atingă scopul, materialul pe care îl cuprinde trebuie să fie tratat și prezentat la un anumit nivel. Ideile care îi alcătuiesc conținutul trebuie să fie bine conturate, bine definite și, în același timp, să fie expuse într-o formă concretă, clară și precisă, care să nu dea prilej la echivocuri, îndoieli sau nedumeriri. Altminteri, chiar dacă lucrarea are oarecare valoare, utilizarea ei devine anevoioasă și într-o anumită măsură limitată. Din nefericire, colectivul care a elaborat Regulile pentru descrierea publicațiilor, a acordat prea puțină atenție acestui gen de cerințe și în aceasta constă, după părerea noastră, neajunsul principal al lucrării. Autorii s-au oprit adeseori la suprafața problemelor, în loc să le analizeze în adîncime, să le cuprindă sub toate aspectele și să-și clarifice datele necesare, nu numai pentru găsirea celor mai bune soluții, dar și pentru prezentarea acestora într-o formă corespunzătoare scopului pentru care a fost întocmit manualul. Aceasta a dus în primul rînd la o lipsă de unitate și coerență în prezentarea materialului, la tot felul de inconsecvențe și contradicții, la idei vagi și confuze care

se bat, de multe ori, cap în cap, de la o regulă la alta sau chiar în cuprinsul aceleiași reguli. Ca să se poată vedea în concret despre ce este vorba, vom analiza câteva cazuri.

La pag. 9, în paragraful 5, al b, ni se spune, de pildă, că descrierea la titlu este „întrebuințată pentru tipărirea anonime...”, precum și pentru culegerile alcătuite din articole semnate de mai mult de trei autori, dicționare, enciclopedii, reviste, ziare“. La pag. 59, din paragraful 47, al. a, aflăm că, nu numai culegerile de articole, ci toate cărțile scrise de mai mult de trei autori se descriu la titlu, iar la pag. 113, din paragraful 84, că „enciclopediile, lexicoanele, dicționarele se descriu la numele autorului (cele care au autor) sau la titlu (cele anonime)”, după regulile generale“.

După regula de la paragraful 29, al. g, pag. 44, „redactorii, editorii și alcătuitoarii de antologii, culegeri etc., nu sînt considerați ca autori ai materialelor tipărite prin grija lor și, deci, descrierea principală a acestor lucrări nu se face la numele lor; pentru ei se fac descrieri complementare“. Nu același lucru se poate înțelege cu privire la alcătuitoarii culegerilor, din regula de la paragraful 74, al. b, pag. 99, potrivit căreia, „culegerile cu titluri comune, care n-au pe pagina de titlu sau pe copertă indicații autorii sau alcătuitoarii, se descriu la titlu, cu o descriere complementară la redactor, dacă acesta este indicat pe foaia de titlu sau pe copertă“.

La pag. 56, în paragraful 44, ni se spune textual: „dacă inițialele a doi autori cu același nume coincid, spre a-i deosebi, în descriere, imediat după nume și pronume se indică specialitatea (profesia)“. Ce sens ar putea avea luarea în considerație numai a inițialelor, cînd, după indicațiile din manual (vezi regula de la paragraful 31, pag. 44), pronumele autorilor trebuiesc notate în întregime, ori de cîte ori sînt cunoscute sau pot fi stabilite. De altfel, chiar în cuprinsul regulii pe care o cităm, către sfîrșitul ei, nu mai este vorba de inițiale ci de numele și pronumele autorilor omonimi. Această contradicție este greu de explicat altfel, decît că autorii manualului au reproduc datele unei reguli corespunzătoare din *Edinîe pravila*, sau din altă lucrare sovietică (care însă recomandă notarea pronumelui autorilor numai prin inițială), fără să le analizeze și să le adapteze la sistemul nostru de lucru.

„Ca bază pentru descriere“, ni se spune în paragraful 3, pag. 8, „servește foaia de titlu [corect: pagina de titlu], iar în lipsa ei, coperta sau învelitoare cărții“. Din regula de la paragraful 29 al. b, pag. 39 și în special din exemplul dat pentru ilustrarea acestei reguli (fig. 58 și 59), în care numele

autorului, figurînd pe pagina de titlu, dar nefigurînd și pe copertă, este trecut în paranteze drepte, s-ar putea deduce că izvorul de bază pentru descriere nu este pagina de titlu ci coperta, știut fiind că parantezele drepte se folosesc pentru informațiile scoase „din alte izvoare decît din izvoarele de bază ale descrierii“ (vezi paragraful 15, al. b, pag. 22).

Cele mai numeroase inconsecvențe și contradicții ies la iveală atunci cînd comparăm regulile cu exemplele din manual, în unele cazuri exemplul contrazicînd chiar regula pe care vrea s-o ilustreze.

În exemplul din fig. 203, pag. 120, bunăoară, numele pictorului ale cărui opere au fost reproduse în album, în loc să fie trecut în vedeta principală a autorului, (la verticala întâia), așa cum prevede regula (pentru care este dat exemplul), a fost lăsat în vedeta principală a titlului (la verticala a doua). Pentru a fi de acord cu regula, descrierea publicației aleasă pentru acest exemplu trebuia făcută altfel și anume, prin întocmirea (de către bibliotecar) a unui titlu pe baza conținutului lucrării sau a altor informații.

În exemplul din fig. 201, pag. 119, în contrazicere cu prevederile regulii din paragraful 20, pag. 25, nu se indică, în cuprinsul descrierii complementare, partea de contribuție a autorului pentru care se face descrierea complementară.

În exemplele din fig. 18, pag. 19 și fig. 61, pag. 40, caracterizarea cantitativă a cărții, în loc să fie făcută în limba romînă, în conformitate cu regula de la paragraful 11, pag. 16, e făcută în limba textului.

Grupul de litere rusești *ks* din numele autorilor ruși și sovietici este redat, în exemplele din manual, în chip inconsecvent, fără nici un temei, și prin *x* și prin *ks*. Același cuvînt, pronumele rusești *Aleksandr*, bunăoară, este transcris cu *x* în exemplul: *Puskin Alexandr Sergheevici* (pag. 45), dar cu *ks* în exemplul: *Ceiovili Aleksandr* (pag. 47). O observație similară se poate face și asupra transcrierii literei rusești *k* din numele respective, care, în unele cazuri, este redată, tot fără nici un motiv întemeiat, cînd prin *c*, cînd prin *k*, după cum se poate vedea din următoarele două exemple de la pag. 48: *Alexei Maximovici Pescov* și *Saltikov-Scedrin, Mihail E.*

Într-o lucrare de specialitate și mai ales într-un manual, are o foarte mare importanță folosirea corectă și precisă a termenilor tehnici. Și din acest punct de vedere,

manualul de care ne ocupăm prezintă unele lipsuri — este drept, puține în raport cu celelalte — dintre care credem necesar să semnalăm câteva. În mai multe locuri (pag. 10, 11, 12), ni se vorbește despre *antetitlu* și *colecție*, ca despre două noțiuni separate ale căror sferă se exclud, deși, după cum se precizează și în manual, la paragraful 62, pag. 83, colecția face parte din datele antetitlului.

După cum am putut observa mai sus cu prilejul unui citat din lucrare, în paragraful 3, pag. 8, în loc de *pagina de titlu*, este folosită impropriu expresia „foaia de titlu”. Că această expresie este folosită greșit, se vede chiar din cuprinsul paragrafului respectiv, în care se spune mai departe că informațiile ce lipsesc de pe *foaia de titlu* se pot lua și de pe *dosul foii de titlu*.

Pentru a se exprima ideea că regulile descrierii sînt aceleași pentru toate bibliotecile — ceea ce se înțelege în rusește prin „*edinie pravila*” — în Cuvîntul înainte al manualului se folosește și expresia *reguli unice* și *reguli unitare*. De fapt, se pare că nu avem în limba noastră un cuvînt care să exprime în mod absolut satisfacător această idee și de aceea poate că autorii au procedat bine, ocolind această dificultate în titlul lucrării. Dacă totuși stîmtern nevoiți să exprimăm ideea respectivă, atunci termenul *unice*, cu tot inconvenientul pe care-l prezintă din cauza sensului său dublu, este totuși mai indicată decît *unitare*, care are alt înțeles (unitar se spune despre ceva omogen, ceva care formează un tot).

Cazurile analizate mai sus nu epuizează nici pe departe lista observațiilor de natură similară pe care le-am putea face asupra modului nesatisfăcător în care este tratat materialul din cuprinsul manualului. Această listă ar putea fi completată totodată cu numeroase exemplificări privind inadvertențele grafice de tot soiul pe care le întîlnim în manual și la care am preferat să renunțăm. Ne dăm seama însă că o analiză mai cuprinzătoare a lucrării ar da proporții prea mari articolului de față. Ne oprim de aceea aici, cu părere de rău că nu am putut face mai multe aprecieri pozitive asupra manualului publicat de Biblioteca Centrală de Stat, a cărui apariție am fi dorit s-o salutăm în alt chip, fiind seama de scopul pentru care a fost întocmit. Sperăm să putem face acest lucru cu prilejul unei ediții viitoare revăzute și serios îmbunătățite a Regulilor, pe care o socotim absolut necesară. Altminteri, va fi mai greu să ne dăm seama dacă eforturile cheltuite pentru elaborarea acestei lucrări sînt răscurpărate de ajutorul pe care ea îl dă bibliotecarilor la descrierea publicațiilor în cataloage.

VĂ RECOMANDĂM:

MARXISM-LENINISM

LENIN, V. I.: *Impotriva revizionismului*. Editura politică, 1958, 640 p. lei 14. (Institutul de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S.).

Această culegere cuprinde cele mai importante lucrări ale lui Lenin îndreptate împotriva revizionismului și oportunistului din mișcarea muncitorească rusă și internațională. În lucrările sale, Lenin dezvăluie bazele economice și sociale ale revizionismului și arată esența revizionismului ca manifestare a influenței ideologiei burgheze asupra proletariatului.

O însemnătate cu totul deosebită capătă studierea acestor lucrări acum cînd revizionistii contemporani, reluînd vechile teze revizioniste combătute de clasicii marxism-leninismului, încearcă să ascundă contradicțiile dintr-unii ale capitalismului, să nege opoziția de neîmpăcat dintre interesele de clasă ale proletariatului și cele ale burgheziei, să paralizare energia revoluționară a clasei muncitoare.

Lucrările lui Lenin cuprinse în acest volum constituie un sprijin important în lupta împotriva ideologiei burgheze și în special împotriva revizionismului — principalul pericol în mișcarea muncitorească.

Amintiri despre Vladimir Ilici Lenin [Vol.] 2. Buc., Editura politică, 1958, 1000 p. cu fig. lei 36. (Institutul de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S.).

Cel de al doilea volum de amintiri despre V. I. Lenin cuprinde amintiri despre viața și activitatea marelui dascăl al omenirii muncitoare, în special în anii de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Volumul include amintirile unor tovarăși de luptă ai lui V. I. Lenin, ale unor activiști de partid, de stat, ale unor luptători din economie, activiști sindicali, comsomoliști, militari, ale unor oameni de știință și cultură, amintiri ale unor muncitori, țărani, ostași roșii.

Amintirile reconstituie în mod pregnant chipul lui V. I. Lenin, genial teoretician și

organizator, conducător înțelept al Partidului Comunist, întemeietor și conducător al statului socialist sovietic, activitatea lui în primele luni ale Puterii sovietice, în perioada intervenției militare străine și a războiului civil. Autorii amintirilor subliniază uriașa importanță pe care o acorda V. I. Lenin rolului conducător și îndrumător al partidului în construcția socialismului, unității partidului, traducerii ferme în practică a normelor vieții de partid, respectării riguroase a principiului conducerii colective, întăririi de zi cu zi a legăturilor partidului cu masele. V. I. Lenin era intransigent față de dușmanul clasei muncitoare, lupta cu hotărâre împotriva oportuniștilor, împotriva chiar și a celor mai mici denaturări ale marxismului, apăra și dezvoltă creator teoria revoluționară.

Un loc important în carte îl ocupă amintirile despre V. I. Lenin a unor militanți de seamă ai mișcării internaționale și muncitorești: Clara Zetkin, B. Șmeral, W. Gallacher, M. Cachin, A. Zapotocky ș.a.

Ca și în prima parte a culegerii, amintirile din acest volum sînt aranjate în linii mari în ordine cronologică. La sfîrșitul volumului sînt prezentate scurte date biografice ale autorilor amintirilor cuprinse în volumele 1 și 2 ale culegerii de amintiri despre V. I. Lenin.

LITERATURA

ASZTALOȘ, ISTVAN: An nou. Buc. E.S.P.L.A., 1958, 196 p., 3,75 lei.

Scriș în 1939 și editat pentru prima oară la începutul anului 1940, romanul lui Asztalos Istvan, zugrăvește viața satului secuesc din preajma celui de al doilea război mondial. Țăranii lipsiți de pămînt luptă pentru retribuirea omenească a muncii, înfruntînd în acest scop pe bogățani. În centrul acțiunii se află văduva Kicsi Kati, cu cei doi băieți ai săi — Andras și Sandri. Urmărind traiul acestei familii timp de un an, lipsurile înspăimîntătoare în care se zbate, speranța ce nutresc neconștient că anul viitor va fi mai bun decît cel trecut, scriitorul dezvoltă totodată mecanismul infernal cu ajutorul căreia moșierimea izbutea să strivească orice încercare a țăranilor săraci de a ieși la lumină. În satul dinainte de război domnea

bunul plac, samavolnicia și asuprirea fără limită a celor ce reprezentau orînduirea burgheză: jandarmul, notarul, preotul, învățătorul.

POPOVICI, TITUS: *Setea*. Roman. Cooperativa de S. Sandulovici. [Buc.], E.S.P.L.A., 1958, 603 p., lei 18,50.

Noul roman al tînărului romancier Titus Popovici abordează marea temă a înăptuirii revoluționare a reformei agrare de către masele țărănești la chemarea și sub conducerea P.C.R.

Acțiunea romanului se petrece în satul Lunca, în perioada imediată de după terminarea războiului. Intregul sat e cuprins de o agitație extremă; începe să se manifeste opoziția dintre plugarii săraci și chiburi, chiar înainte ca obiectivul ei social — o nouă distribuție a pămîntului — să se fi precizat. În această atmosferă răsună cuvîntul Partidului Comunist care cheamă țăranii săraci să intre cu plugurile pe moșia baronului Romulus Popp de Zerind. Romanul zugrăvește drumul pînă la victorie care culminează cu iuga baronului și cu asasinarea a doi militanți comuniști. Sfîrșitul romanului ne înfățișează ziua tragerii primelor brazde pe pămîntul moșieresc cînd țăranii, în sfîrșit liberi, vor manifesta cu cinste și urări pentru partid și clasa muncitoare.

TWAIN, MARK: *Opere*. (Vol.) 4. Ageamii la ei acasă. În romînește de Eug. B. Marian. Viața pe Mississippi. În romînește de Petru Comarnescu. Buc., E.S.P.L.A., 1958, 713 p., lei 25.

Ageamii la ei acasă și Viața pe Mississippi sînt titlurile celor două lucrări cuprinse în cel de-al IV-lea volum de opere a lui Mark Twain. Aceste lucrări fac parte din ciclul „Note de călătorie” care constituie un corp aparte în ansamblul operei marelui realist clasic american.

Dacă în primele capitole din *Viața pe Mississippi* Mark Twain își reamintește cu încintare de anii tinereții și de oamenii minunați pe care i-a cunoscut atunci cînd în America nu se dezlănțuise molima îmbogă-

tirii cu orice preț, în *Ageamlii la ei acasă* el biciuiește și ridiculizează cu pasiune discriminarea rasială și exploatarea.

CARTI PENTRU TINERET

PAUSTOVSKI, KONSTANTIN: *Povestea unei vieți*. Traducere de: Alice Gabrielescu și Igor Lefter. Coperta de Melanie Schmidt. (Buc.), Cartea rusă, 1958, 643 p., lei 12,50.

Este o carte de amintiri în care scriitorul își povestește viața, începând cu copilăria trăită în jurul anului 1900, pînă în preajma Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. El descrie cu căldură figurile mamei și tatălui său — mic funcționar — ale bunicii, mediul social în care au trăit, purtîndu-și cititorul pe rînd pe la Belaia-Tercov, Cerkassi pe Nipru, Briansk, Kiev, Moscova. Cu melancolie dar și cu spirit critic față de aberațiile vechii școli, sînt evocați anii de liceu și cei doi ani de universitate urmați la Kiev, figurile profesorilor, unele luminoase, altele întunecate. Este nevoit să muncească de la vîrstă de 15 ani ca să-și câștige existența, dînd meditații. În timpul primului război mondial muncește ca vatman și taxator de tramvai la Moscova, după care pleacă pe front ca agent sanitar. Muncește în fabrică, apoi devine reporter de ziar. Povestînd despre toate acestea, cartea depășește cadrul obișnuit al unor amintiri personale, căpătînd caracterul unei adevărate cronici a societății rusești din perioada 1900—1917. Este o lectură vie și în același timp foarte instructivă.

TOLSTOI, A. N.: *Aelita*. Traducerea de: Radu Tudoran și Andrei Ivanovski. Coperta de Condacci. (Buc.). Cartea rusă, 1958, 203 p., lei 5.

Petrograd, 192... Printr-un afiș prins pe zidurile orașului, inginerul Mstislav Sergheevici Los anunță că — în vederea unui zbor spre planeta Marte — caută un partener ca să-l însoțească. La atelierul inginerului se prezintă Alexei Ivanovici Gusev, un om îndrăzneț, curajos, care în viața lui a făcut de toate. Cu ajutorul unei rachete construite de

inginer cu sprijinul statului, Los și Gusev ajung pe Marte. Aici, ei iau contact cu viața de pe planetă, cu locuitorii ei, oameni asemeni celor de pe pămînt, creatori ai unei civilizații avansate, ultramecanizată, condusă de un consiliu suprem de ingineri. Los o cunoaște pe Aelita de care se îndrăgostește. Mînte ageră, spirit revoluționar, Alexei Ivanovici Gusev reușește să trezească în popor interes pentru viața de pe pămînt; ideile lui dinamizează masele ridicîndu-le împotriva formelor învechite de viață de pe planeta Marte. Urmăriți de autoritățile marțiene care văd un pericol în ideile celor doi „fii ai cerului”, cum fuseseră supranumiți, Los și Gusev se urcă în racheta lor și se întorc pe pămînt. Rod al unei imaginații îndrăznețe, cartea, scrisă în anul 1922, anticipează realități de care nu sîntem departe acum, după marile succese obținute de Uniunea Sovietică în domeniul sateliților artificiali ai pămîntului.

VERNE, JULES: *De la pămînt la lună*. În românește de Dorina Ghinea. Coperta de Ionescu-Dumitru. (Buc.), Editura tineretului, 1958, 383 p., lei 6,75.

În timpul războiului de secesiune ia ființă în orașul Baltimore, ținutul Maryland din Statele Unite „Gun-Clubul”. Rostul „Gun-Clubului” era de a sprijini efortul de război al statului prin noi invenții. Războiul se termină; clubul devine complet inactiv. Majoritatea membrilor suferă din această cauză. De aceea ei întîmpină cu entuziasm propunerea ca „Gun-Clubul” să construiască și să trimeată în lună o ghiulea cu ajutorul unui tun uriaș. Un francez, Michel Ardan, propune să se dea ghiulelei o nouă formă, oferindu-se să zboare cu ea. Cei mai mulți socotesc că e cererea unui nebun. Dar Michel Ardan îi convinge pe toți și ghiuleaua-vagon este realizată. Michel Ardan pleacă cu ea spre lună însoțit de însuși Barbicane, președintele clubului și unul dintre cei mai devotați membri ai acestuia, căpitanul Nicholl. Ghiuleaua reușește să iasă de sub influența gravității pămîntești, dar intră sub influența gravității lunii și devine satelit al ei. Foarte atractivă prin întîmplările povestite, această povestire fantastică este și deosebit de instructivă prin bogata informare pe care o oferă cititorului asupra problemelor de astronomie și balistică și a evoluției lor în decursul timpurilor.

Cronica **BIBLIOLOGICĂ**

— IUNIE —

2. ISTORIA CĂRȚII ȘI A TIPARULUI

1. GHEORGHÎȚA, ILIE: O carte ce a aparținut lui Dimitrie Cantemir [Dicționarul greco-latin și italiano-grec aflat în B.C.U. Iași]. Texte și Documente Iașul literar, 1958, nr. 4, p. 110—112.

3. BIBLIOGRAFIE.

34. Bio-bibliografii

342. Individuale

2. ANGELESCU, CONSTANTIN C.: Rectificări și completări la o bibliografie recentă a operei lui M. Kogălniceanu. [alcătuită de Dan Simonescu]. Academia R.P.R. Filiala Iași. Studii și cercetări științifice. Istorie, Anul VIII, Fasc. 1, 1957, p. 189—220.

35. Bibliografii speciale

36. Literatură

3. DRAGU, MIRON: Literatura țărilor baltice. Decada culturii Republicilor Sovietice Baltice. Munca, 8.VI.58, p. 3.

Trecerea în revistă a celor mai importante lucrări literare ale literaturii Republicilor Sovietice Socialiste Baltice.

4. BIBLIOTECONOMIE.

41. Istoria bibliotecilor.

4. ANGELESCU, CONSTANTIN C., Viorica și Grigore Botez, B. P. Hașdeu, bibliotecar la Iași. În revista „Căluza bibliotecarului” (1957) nr. 8, p. 10—13 și nr. 9, p. 26—29. Academia R.P.R. Filiala Iași. Studii și cercetări științifice. Istorie, Anul VIII, Fasc. 1, 1957, p. 250—252.

Autorul face o scurtă prezentare a articolului lui V. și Gr. Botez, aducând totodată și unele completări în legătură cu subiectul tratat.

42. ORGANIZAREA ȘI ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

5. [ABRAHAM, E. și CONSTANTINESCU, FLORIN]: Virág Ilona și cărțile. Munca, 6.VI.58, p. 2.

Scurtă prezentare a activității bibliotecii uzinelor „Janos Herbak” din Cluj.

6. BIȚICA, DAN: După muncă și realizări. Din activitatea sfaturilor populare. România liberă, 13.VI.58, p. 2.

Analiza activității desfășurate de instituțiile cultural-educative de masă din regiunea Pitești.

7. BURCEA, D.: Contribuția clubului la educarea maselor. Munca, 22.VI.58, p. 2.

În cadrul prezentării generale a activității clubului I.F.E.T., Stîlpeni, regiunea Pitești, autorul descrie și unele aspecte ale muncii cu cartea.

8. FERENBAC, I. și alții: Activitatea editorială și bibliotecile în R.P.R. [Indicatorii statistici ai publicațiilor și bibliotecilor în anul 1957]. Revista de statistică, 1958, nr. 6, p. 34—41.

9. O bibliotecă a Academiei R.P.R. — filiala Cluj. Gazeta literară, 26.VI.58, p. 6.

Notă privind înființarea de către filiala din Cluj a Academiei R.P.R. a unei biblioteci în orașul Năsăud.

10. PANTAZI, CRISTEA: Munca culturală de masă în sprijinul înfăptuirii sarcinilor consfătuirii de la Constanța. Agricultură nouă, 20.VI.58, p. 2.
11. VIRAG, ILONA: Însemnările unei bibliotecare sindicale. Buc., Editura C.C.S., 1958, 52 p. (Biblioteca activistului sindical).
- Lucrarea împărtășește experiența acumulată în cei zece ani de activitate de tov. Virag Ilona, responsabilă bibliotecii sindicale a uzinelor „Ianos Herbak” — Cluj, constituind un viu exemplu de urmat pentru bibliotecari.

43. Organizarea fondului de cărți și a cataloagelor

12. Clasificarea zecimală pentru construcții și arhitectură și extrase din celelalte domenii. Buc., 1957, [Vol.] 5, (Index alfabetic) A—K, 197 p.: [Vol.] 6 (Index alfabetic) L—W, și indexul alfabetic al numerelor auxiliare, 436 p. (Ministerul Construcțiilor și materialelor de construcții. Centrul de documentare tehnică).

47. Biblioteci din alte țări

471. Uniunea Sovietică și țările de democrație populară.

13. MAYER, GÜNTER: Biblioteca agricolă centrală a Academiei de științe agricole din Berlin. Revista internațională pentru agricultură, Revistă de știință și practică pentru schimbul de experiență în domeniul științei și al practicii înaintate din agricultura țărilor participante la Consiliul de ajutor economic reciproc, 1958, nr. 1, p. 175—176.

5. POLIGRAFIE EDITURA, DIFUZAREA CĂRȚII.

14. BALACI, ALEXANDRU: Edituri, cărți, traje, Veac nou, 13.VI.58, p. 2.
- Activitatea prodigioasă desfășurată în Uniunea Sovietică în domeniul editorial.
15. GHENESCU ȘTEFAN ȘI DRAGOMIRESCU CRACIUN: Cărțile pe care dorim să le citim. Munca, 10.VI.58, p. 2.
- Autorii, lucrători la întreprinderea poligrafică nr. 2 din București, își exprimă dorința ca scriitorii să publice în viitorul apropiat cărți inspirate de realitatea zilelor noastre.
16. OTTO, LANG: Colaborarea între editurile de literatură agricolă din țările socialiste. Revista internațională pentru agricultură. Revistă de știință și practică pentru schimbul de experiență în domeniul științei și al practicii înaintate din agricultura țărilor participante la Consiliul de ajutor economic reciproc. 1958, nr. 1, p. 150—152.
17. PROȚCO, PIOTR: Aniversarea a zece ani de editare a literaturii agricole și silvice în Polonia. Revista internațională pentru agricultură. Revistă internațională de știință și practică pentru schimbul de experiență în domeniul științei și practicii înainte din agricultura țărilor participante la Consiliul de ajutor economic reciproc. 1957, nr. 4, p. 173—175.
18. SEVEREANU, I.: Ce va publica E.A.S.S. în 1959. Editura Agrosilvică de stat în sprijinul științei și producției agricole. Agricultură nouă, 24.VI. 58, p. 2.
- Vezi nr. 8.

6. ORGANIZAREA MUNCII INTELECTUALE

19. BODOR, MIHAI: De ce e necesară biblioteca personală? Să discutăm despre Tinerețe, Educație, Răspundere. Scînteia tineretului, 20.VI.58, p. 3.
- Pe baza propriei experiențe, autorul, strungar la uzinele „Mao-Tze-dun” din București arată rolul bibliotecii personale în lărgirea orizontului tinerei generații.

Calendarul nostru

3 septembrie. Moare în anul 1883 scriitorul rus *Ivan Sergeevici Turgheniev*. După terminarea școlii se înscrie mai întâi la universitatea din Moscova pe care nu o frecventează decât un an, după care se mută la Petersburg, unde termină facultatea de istorie și filologie. În timpul anilor de studenție el frecventează o serie de cercuri progresiste ale timpului său. În anul 1838 Turgheniev pleacă în străinătate și se oprește la Berlin unde audiază cursurile de filozofie. Cunoaște aici principiile filozofiei lui Hegel, însă nu se simte atras de concepția idealistă despre lume. Reîntors în țară în anul 1841, frecventează din nou cercurile progresiste: îl cunoaște pe Belinski și își reia preocupările literare de care se simțise atras încă din anii studenției, consacrandu-se apoi cu totul literaturii. Din anul 1847 pleacă în Franța unde rămâne până în 1850. Aci se împrietenește cu Gherșen căreia îi trimite spre publicare fragmente din *Povestirile unui vânător*. În anul 1852 — la moartea lui Gogol — scriind un necrolog al scriitorului, care cuprindea unele aluzii la asprimea regimului țarist este arestat și exilat la moșia sa Spasskoe-Lutovinova unde rămâne până în anul 1853. Începând din anul 1857 și până la sfârșitul vieții Turgheniev trăiește mai mult în străinătate, revenind doar din când în când în Rusia, chemat de nepolita dragoste de patrie. Dintre lucrările lui Turgheniev amintim romanele *Rudin*, publicat în anul 1856, *Un cuib de nobili*, în 1858, *Părinți și copii*, în 1862, *Fum* în 1877, ș.a.

Turgheniev a fost un scriitor fecund care a cuprins în creația sa aproape toate genurile literare. A scris versuri, povestiri și nuvele, romane, precum și zece piese de teatru care au venit să îmbogățească repertoriul teatrului național rus cu opere inspirate din istoria Rusiei. A scris articole literare și studii critice în care a susținut și dezvoltat principiile realismului critic. Mergând pe calea deschisă de Pușkin, Lermontov, Gherșen, Turgheniev a lăsat literaturii ruse, romane sociale de o mare valoare atât prin conținutul lor, cât și prin forma lor. În romanele sale, scriitorul subliniază din ce în ce mai puternic descompunerea nobilimii, precum și faptul că Rusia se găsea la un moment de cotitură când era limpede că feudalismul trebuie înlăturat, dar nu era la fel de limpede drumul pe care avea să pornească Rusia în calea ei spre progres.

De consultat: Anțiferov, N.: *Ivan Sergeevici Turgheniev*. În vol.: *Clasicii literaturii ruse*. [Buc.], Cartea rusă, 1956, p. 295—315. *Ecoul creației lui Turgheniev în literatura română*. Studii și cercetări de istorie literară și folclor, 1953, an II, p. 95—139; Novicov, Mihail: *Mesajul unui erou al luptelor din iunie 1848 în Franța*. [Rudin]. În vol.: Mihail Novicov: *Pentru literatura vieții noi*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1953, p. 250—262 (Studii literare); Sadoveanu, Mihail: *Turgheniev*. În vol.: Mihail Sadoveanu: *Evocări*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1954, p. 233—244. (Studii literare); Zerceaninov, A. A. și alții: *Ivan Șeerghevici Turgheniev*. În vol.: Zerceaninov, A. A. și alții: *Literatura rusă*. De la Belinski la Cehov inclusiv. Traducere din limba rusă de Tamara Gane. Buc., Cartea rusă, 1954, p. 101—200.

9 septembrie. 130 de ani de la nașterea lui *Lev Nicolaeo Tolstoe*. (Vezi: „Călăuza bibliotecarului” 1956, nr. 8, p. 43 și 44).

De recomandat: (În afara materialului indicat în numărul respectiv) Călinescu, G.: *Lev Tolstoe*. În vol.: G. Călinescu: *Studii și conferințe*. Horațiu. Tasso. Cervantes. Tolstoe. Cehov. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 185—223. [Gorki., M.]: *Lev Tolstoe*. În vol.: *Gorki despre literatură*. Articole de critică literară. [Buc.], Cartea rusă, 1956, p. 151—185.; Gudzi, N.: *Lev Nikolaevici Tolstoe*. În vol.: *Clasicii literaturii ruse*. [Buc.], Cartea rusă, 1956, p. 393—415; Ionescu, Constant: *Fuga lui Lev Tolstoe*. Jurnalul soției scriitorului aruncă o lumină inedită asupra ultimilor ani de viață ai titanului de la Iasnaia Poliana. Veac nou, 16.V.58, p. 4; Kernbach, Victor: *Lev Tolstoe, călător în România*. Veac nou, 27.I.56, p. 2; Nicolescu, Tatiana: *Tolstoe la București*. Veac nou, 11.V.58, p. 2; Varvara, Bogdan: *Pe unde a trecut Lev Tolstoe*. Veac nou, 13.IX.57, p. 1; Veikșan, V. A.: *L. N. Tolstoe despre sarcinile pedagogiei ca știință*. (Din „Sovetskaia pedagoghica” nr. 8, 1953). Analele romino-sovietice. Pedagogie-Psihologie, 1954, nr. 2, p. 69—84; Vianu, Tudor: *Filozofia istoriei în Război și pace de Tolstoe*. În vol.: Tudor Vianu: *Literatură universală și literatură națională*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1956, p. 87—116.